

LA VIDA ESPIRITUAL

Buenos Aires

Oktober-november 1978

DUHOVNO ŽIVLJENJE

Adhesiones al nuevo Pontífice Juan Pablo I

Mensaje de la Junta Militar

La Junta Militar envió un mensaje a Su Santidad el papa Juan Pablo I, con motivo de su designación. El mensaje está firmado por el presidente de la Junta, teniente general Roberto Eduardo Viola, y expresa lo siguiente:

“La Junta Militar presenta al Beatísimo Padre su filial saludo, a la vez que expresa sus más fervientes deseos para que, en el difícil camino que la Divina Providencia pone ante nuestros pasos, el éxito corone el santo apostolado que vuestro corazón de padre y pastor merece.

Implorando vuestra paternal bendición, elevamos nuestras preces al Señor para que os asista y conforte en el desempeño de la alta misión que os ha encomendado.”

Mensaje del presidente Videla

El presidente de la Nación, Jorge Rafael Videla, expresó el júbilo del pueblo y gobierno argentinos por la elección del nuevo Sumo Pontífice, Juan Pablo I, en un telegrama a la Santa Sede:

“A Su Santidad, Juan Pablo I, ciudad del Vaticano. En este trascendental instante para la Iglesia y la humanidad toda, en nombre del pueblo argentino y en el mío propio hago llegar a vuestra Santidad la expresión de nuestro júbilo. Al reiterarle este homenaje de afecto y respeto, solicito para todos los Argentinos la bendición apostólica como seguro testimonio de paz y de unión.”

Pregovori o materi

Kdor je brez matere, mora vse ohraniti v svojem srcu. (afriški)
Tisti, ki ni hotel razumeti, kar mu je dopovedovala mati,
bo moral razumeti, kaj mu pravi bolečina. (afriški)
Ko je Bog spoznal, da je njegova naloga prevelika,
je ustvaril mater. (španski)
Mati razume govorico ncmega otroka. (gruzijski)
Kadar vam umre mati, nimate več sorodnikov. (črnski)
Človek lahko pozabi svojega očeta — tudi če je ta minister,
ne more pa pozabiti svoje matere — tudi če je beračica. (kitajski)

Pregovori o dobroti

Kar človek z eno roko deli, to mu Bog z drugo povračuje. (slovenski)
Kdor dobroto izkaže, na svojo srečo kolo maže. (slovenski)
Kadar je revež pred tvojimi vrati, Gospod gleda tvojo desno roko (arabski)
Daj en datelj revežu in začutil boš, kako je sladak. (arabski)
Lepo je tam dati, kjer nihče ne prosi. (slovenski)
Najboljša miloščina je pravičnost do vseh. (ameriški)
Dober človek ima vedro srce. (finski)

DUHOVNO ŽIVLJENJE

Leto XVI

Oktober-november 1978

Papež Janez Pavel I. je novi vrhovni pastir Cerkve

V soboto 26. avgusta smo z veseljem zvedeli, da smo dobili novega papeža Janeza Pavla I., ki je bil doslej beneški patriarh in se je pisal Albin Luciani. V luči vere vemo, da se je uresničila skrivnost, ki združuje človeško z božjim. V Sikstinski kapeli so kardinali volilci kot kvalificirani člani rimskega prezbiterja in v skladu z določili rajnega papeža Pavla VI. izvolili kandidata za novega rimskega škofa in s tem za vrhovnega poglavarja vesoljne Cerkve. Ko je izvoljeni kandidat pristal na izvolitev, je bila uresničena človeška prвина in tedaj je po božjem pravu prejel od Boga tisto redno oblast, ki jo je Kristus izročil sv. Petru. Postal je Petrov naslednik in Kristusov namestnik na zemlji.

Ti božji in človeški prvini pri volitvah rimskega papeža nam

razodevata božji in človeški značaj Cerkve. Niso namreč kardi-

nali volilci tisti, ki izročijo oblast prvenstva, saj je nimajo; oni le izberejo kandidata in tedaj ga sam Kristus napravi za svojega predstavnika v Cerkvi romarici.

Cerkev ni več brez najvišjega pastirja, katoličani nismo več sirote brez svetega očeta. Zato je naše verno srce polno svetega veselja in zaupanja ob izvolitvi novega papeža.

Rojstni kraj in družina novega papeža

Canale D'Agosto šteje danes okrog 700 prebivalcev. Je to vas na pobočju severne Benečije v gornji Italiji in spada v škofijo Belluno. Kraj se je prej imenoval Forno di Canale, ker je bilo v vasi neko kovinsko podjetje. Ko so podjetje ukinili, je nastala brezposebnost. Vaščani so iskali dela in zaslužka drugod.

Tudi kmečki fant Janez Luciani, oče novega papeža, se je napotil iskat dela kot zidarski delavec v Avstrijo, Nemčijo in Švico. 2 leti je bil tudi v Argentini. Poročil se je dvakrat. Ko je ovdovel po smrti prve žene, se je vrnil v rodni kraj in se poročil z vernim kmečkim dekletom Angelo. Imela sta 4 otroke. Najstareši je Albin (rojen 17. oktobra 1912), ena sestra je umrla, brat Edvard ima 60 let in 10 otrok, je upokojen učitelj in živi v domačem kraju, sestra Nina pa je poročena z nekim zidarjem in ima 5 otrok.

Družina je živela zelo skromno in trdo življenje. Dostikrat ni

bilo pri hiši niti najnujnejšega. Mati je obdelovala nekaj lastne zemlje in hodila pomagat premožnejšim družinam, oče pa je še naprej hodil delat v Nemčijo in Švico, dokler ni nazadnje le dobil stalne zaposlitve kot steklarski delavec v Muranu. V Nemčiji se je vpisal v nemško socialistično stranko.

Šolanje

Mali Albin je najprej obiskoval krajevno šolo, kjer je veljal za bistrega, marljivega pa tudi živahnega učenca. V malo semenišče je vstopil v mestu Feltre, potem je nadaljeval študije v velikem semenišču v Belluno in nazadnje na papeški univerzi Gregoriani v Rimu, kjer je branil tezo o Rosminiju. Med počitnicami je doma opravljal kmečka dela. Pri vsem pomanjkanju, ki ga je doživljal v mladosti, pa se ni nikdar zagrenil, ampak je zmeraj ostal življenjsko veder in je povsod presenečal s sproščenim smehom in smislom za šale.

Duhovnik

V duhovnika je bil posvečen 7. julija 1935 s še ne izpolnjenimi 23 leti. Za kaplana je bil nastavljen na neko podeželsko faro. Posebej se je posvetil katehezi in poučevanju. Redno je tudi še študiral naprej. L. 1937 je bil nastavljen za profesorja dogmatike v bellunskem semenišču. Poabljal se je v bogoslovno zna-

nost in jo skušal izraziti v lahko umljivi in domači govorici, širil pa si je tudi splošno kulturo in kazal posebno nagnjenje do književnosti. Kasneje je postal tudi semeniški podravnatelj, obenem pa je razvijal dušnopastirsko dejavnost po različnih farah škofije. 1948 je bil imenovan za škofijskega provikarja za katehezo, kateri se je posvečal s posebno skrbjo in ljubeznijo.

Škofovska služba

Nadarjenega, izobraženega in delovnega duhovnika Lucianija je papež Janez XXIII. 27. decembra 1958 posvetil za škofa v Vittorio Veneto. To škofijo je vodil 11 let modro in vneto. Zmeraj pa je ob vsem pastoralnem delu tudi prizadevno študiral. V nauku je bil strogo zvest izročilu in cerkvenemu učiteljstvu. Osebo je tudi v škofovski službi ostal preprost in skromen. Za pastoralne

obiske je še zmeraj večkrat uporabljal biciklo. Upošteval je, da so premnogi njegovi verniki siromašni in da mora biti tudi Cerkev uboga. Veliko je o tem govoril svojim duhovnikom, da bi jim vcepil duha ubožstva.

Med II. vatikanskim koncilom je kot teolog živahno posegal v razpravljanja in spravljivo pomirjeval med različnimi tokovi. Neomajno zvestobo papeškemu nauku je brez omahovanja pokazal tudi ob okrožnici *Humanae vitae*.

Beneški patriarh

15. decembra 1969 ga je Pavel VI. poklical, da nadomesti kardinala Urbanija na patriarškem prestolu v Benetkah. Zelo toplo so ga sprejeli, vendar je odklonil tradicionalno procesijo z okrašenimi gondolami kot dobrodošlico novemu patriarhu. Že kar spočetka je pokazal svoj odpor proti blišču zunanjih slovesno-

sti in ostal stanoviten in trden v svoji naravni skromnosti. Bal se je beneške „častitljivosti“, vendar je njegova pristna in topla človečnost kmalu osvojila Benečane. Prevažal se je v javnih vozilih, oblečen kot navaden duhovnik v črn talar. Rdeči biret in škofovski naprsni križec je spravljal v žep. V vsem je poudarjal duhovnost in tudi duhovni poklici v njegovi nadškofiji niso doživeli v kritičnih letih tistega osipa kot drugod v Italiji in po svetu. Do beneške kulture in umetnosti ni bil ravnodušen, saj ima pretanjen čut za lepoto, vendar so bile predmet njegovega zanimanja in skrbi ter ljubezni predvsem številne delavske družine z vsemi njihovimi težavami.

Kardinal

Za kardinala ga je imenoval Pavel VI. 5. marca 1973. L. 1971 ga je papež še posebej vabil na škofovsko sinodo v Rimu, l. 1972 pa je Pavel VI. obiskal mimo-grede v Videm tudi Benetke in pred dvajsetisočglavo množico pred baziliko sv. Marka nadel patriarhu svojo papeško štolo, kar je Lucianija spravilo v silno zadrego. L. 1973 je bil nadškof Luciani izvoljen za podpredsednika Italijanske škofovske konference.

Njegov človeški lik

Ob vsaki priložnosti je prihajala na dan njegova ljubezen do

ljudstva in slehernega človeka. Odločno je zmeraj zavračal nasilje. Ko so pred meseci rdeči brigadirji ugrabili in potem umorili Alda Mora, je patriarh Luciani označil to dejanje kot „kruto, cinično, strahotno“.

Ko je l. 1973 potoval v letalu v Južno Ameriko, je obolel na enem očesu in se pozdravil šele po dolgotrajnem zdravljenju. Zato menda nerad potuje z letalom. Je kratkoviden in ne preveč čvrstega zdravja. Pred časom je bolehal tudi na pljučih, a se je pozdravil. Ko so ga operirali na mandeljnih, ni bila operacija vestno opravljeno in se mu še pozna na glasu. Pred smrtjo Pavla VI. je nameraval iti v Lido, da bi se zdravil zaradi revmatizma. Ni visoke postave, ampak bolj nizek. V občevanju je vljuden in prikupen. Vse življenje je kazal presenetljivo zmogljivost pri delu. Med počitnicami je rad kegljal.

Izvolitev za papeža

Za 263. papeža je bil izvoljen v soboto 26. avgusta letos. V konklavu je bilo 111 kardinalov volilcev. Konklave je bil izredno kratek, trajal je le 26 ur. Videti je, da so bili kardinali med seboj precej enakih misli, kakšnega poglavarja potrebuje Cerkev danes in kateri izmed njih združuje v svoji osebnosti ustrezne poteze. Izid volitev je bil presenetljivo nagel in za večino ljudi nepričakovan.

Pred konklavom je bila slovesna maša v baziliki sv. Petra, ki se je je udeležilo okrog 10.000 vernikov. Slovesnost je prenašala televizija 50 držav prek satelita. Po maši so odšli kardinali v procesiji v Sikstinsko kapelo, kjer jim je kamerleng Villot prebral apostolsko konstitucijo Pavla VI., nakar so prisegli popolno tajnost glede volitev. Noč so preспали v zasebnih celicah.

Prvi trenutki po izvolitvi

Kardinal Luciani je bil izvoljen pri 3. volitvah. Kamerleng Jean Villot ga je uradno vprašal, če pristane na izvolitev za papeža, in po pristanku, kakšno ime si izbere. Novoizvoljeni papež je dejal, da se hoče imenovati Janez Pavel I. Nato so ga odvedli v oblačilnico, iz katere je prišel v belem talarju z zlatordečo štolo, z belim solideom na glavi in s papeško pastirsko palico v roki. Najprej se je vrnil v konklave in blagoslovil kardinala, ki so mu v znak pokorščine poljubili roko. Kardinal kamerleng mu je nataknil papeški prstan in intoniral zahvalno pesem.

Janez Pavel I. se predstavi

Takoj nato je šel kardinal Pericle Felici na balkon bazilike sv. Petra in v latinščini spregovoril znano formulo: Oznanjam vam veliko veselje: imamo papeža. Povedal je tudi, kdo je bil izvoljen in kako se bo imenoval. Za

njim se je v spremstvu kardinalov Villota in Baggia pojavil novoizvoljeni papež in z razprostrtimi rokami ter osvajajočim nasmehom pozdravil osemdesettisočglavo množico na trgu ter podelil blagoslov „mestu (Rimu) in svetu“. Množica, ki je že dobro uro zbegano presojala dim, ki je bil zdaj bel zdaj črn in siv, je ob veselem sporočilu in ob predstavitvi papeža navdušeno vzklikala, zvonovi vseh rimskih cerkva pa so začeli radostno pritrkavati.

Prvi nagovori

Noč med soboto in nedeljo je papež prebil še v celici v konklavu, kjer je pridržal do naslednjega dne tudi kardinale. Z njimi je zjutraj somaševal in zajtrkoval, potem pa jim v polurnem govoru v latinščini očrtal svoj program. Povedal jim je, da bo nadaljeval prenovo Cerkve v duhu II. vaticanskega koncila, da bo skrbel za red v Cerkvi, poudaril je evangelizacijo kot najvažnejšo nalogo Cerkve, prizadeval si bo za ekumenizem in za dialog z nekristjani ter neutrudno delal za mir na svetu.

Opoldne v nedeljo se je zbralo na Trgu sv. Petra okrog 200.000 vernikov. Janez Pavel I., ki si je izbral ga geslo: „Ponižnost“, je ponižno dejal zbrani množici: „Nimam modrosti srca papeža Janeza ne kulture papeža Pavla, vendar sem na njunem mestu in moram skušati služiti Cerkvi. Pri-

čakujem, da mi boste pomagali s svojimi molitvami.“

Ustoličenje

Novi papež je odklonil tradicionalno kronanje z dragoceno tiaro, ki je tisoč petsto let veljalo kot uradni začetek papeževanja. Določil je kot dejanje ustoličenja prejem papeškega polija, obljubo pokorščine kardinalov in slovesno mašo. Odklonil je tudi tradicionalni papeški prestol, na katerem so ob nekaterih priložnostih nosili papeže.

Poenostavljena slovesnost ustoličenja je bila v nedeljo 3. septembra ob 6 popoldne na Trgu sv. Petra. Trg je napolnilo 250.000 ljudi. Slavja so se udeležili predstavniki vseh krščanskih Cerkva, mnogih mednarodnih ustanov in 101 države. Argentino je zastopal državni predsednik general Jorge R. Videla z. gospo in spremstvom. Prisostvovali so tudi predsedniki Avstrije, Irske, Libanona in Paname, belgijski kralj Baudouin s kraljico Fabiolo, španski kralj Juan Carlos s kraljico Sofio, ameriški podpredsednik Mondale, kanadski ministrski predsednik Trudeau, zahodnonemški kancler Schmidt in drugi.

Ob napovedani uri so prišli v procesiji iz bazilike sv. Petra 104 kardinali v belih mašnih oblačilih in za njimi papež tudi v bellem in z zlatobarvno mitro. Po pozdravu in blagoslovu zbrane množice je papež sédel na sedež, kardinali pa so prihajali drug za

drugim in v znamenje pokorščine poljubili papežu roko. Bel volnen palij je sv. očetu nadel kardinal Pericle Felici. Med mašo je Janez Pavel I. govoril v latinščini, italijanščini in francoščini. Osebnostno je obhajal sorodnike in zastopnike rojstnega kraja ter iz Benetk. Celoten obred je trajal 2 uri in 20 minut. Ob koncu slavja je ves trg ploskal v pozdrav novemu poglavarju Cerkve.

Slavje ustoličenja je prenašala televizija 53 držav in računaljo, da je gledalo obred na malem zaslonu tisoč milijonov ljudi. Tudi v Argentini smo spremljali celoten obred ob televizijskem prenosu. Značilno je, da so bili Slovenci v domovini za to tudi tokrat prikrajšani, čeprav je slovesnost prenašala npr. televizija komunistične Poljske in celó Madžarske.

Naslednji dan je sv. oče sprejel v avdienci uradne predstavnike vseh držav, ki so se udeležili ustoličenja, med drugimi tudi Jugoslavije in drugih totalitarnih držav. Zahvalil se jim je za vjudnostno pozornost, prosil pa jih je, naj omogočijo v svojih deželah versko svobodo svojim državljanom.

Veliko odgovornost je prevzel nase novoizvoljeni papež. Spremljajmo in podpirajmo ga s svojo molitvijo, ljubeznijo in poslušnostjo. Molimo zanj, naj mu Bog pomaga, da bo odgovorno in ustrezno vodil božje ljudstvo; naj

Lik rajnega papeža Pavla VI.

Na praznik Gospodovega spremenjenja, dne 6. avgusta 1978, zvečer ob 21,40 je umrl za srčnim infarktom v Castel Gandolfu papež Pavel VI.

Umrl je velik papež, predvsem papež II. vatikanskega cerkvenega zbora. Glavni cilj njegovega papeževanja je bilo izvajanje koncila. V viharnih časih znotraj in zunaj Cerkve je vodil Kristusovo Cerkev s pogumom in v ponižnem služenju.

Življenjski podatki

Rodil se je 26. septembra 1897 kot Janez Krstnik Montini v Cacesio pri Brescii in bil leta 1920 posvečen v duhovnika. Isto leto je doktoriral iz kanonskega prava, potem pa nadaljeval študije v Rimu, tudi na papeški akademiji za diplomacijo. Eno leto je bil na nunciatu v Varšavi, potem pa v državnem tajništvu v Vatikanu, kjer je postal eden najožjih sodelavcev poznejšega papeža Pija XII. Bil je substitut državnega tajništva in potem prosekretar za redne cerkvene zadeve. Leta 1954 ga je papež Pij XII. imenoval za milanskega nadškofa, kjer si je prizadeval za stik z vsemi sloji, za versko prenovu in zidanje novih cerkva — posvetil jih je 72, začel pa še drugih 19. Papež Janez XXIII. ga je leta 1958 imenoval za kar-

ga Sv. Duh podpira, da bo zvest in skrben pastir vesoljne Cerkve; naj mu Gospod Jezus, ki je opora človeške slabotnosti, vlije zaupanja in srčnosti pri vodstvu Cerkve; naj ga troedini Bog razsvetljuje, da bo varuh resnice, učitelj vere, zanesljiv voditelj romarice Cerkve, oče ubogim, luč nevednim in upanje vsemu svetu!

dinala. Po njegovi smrti je bil 21. junija 1963 izvoljen za papeža in 30. junija istega leta kronan. Za svoje geslo si je izbral besede: „V imenu Gospodovem“. Umrl je v 16. letu svojega papeževanja.

Njegovo delovanje

Glavno njegovo delo stoletnega pomena je bilo nadaljevanje in sklep II. vatikanskega cerkvenega zbora. Razglasil je Marijo za mater Cerkve. Njegovi govori na začetku in ob sklepu koncilskih zasedanj so bili zgodovinskega pomena. Koncil je nadaljeval z ustanovitvijo raznih tajništev, npr. tajništva za edinost, za nekristjane in za nevernike, ter z ustanovitvijo stalne škofovske sinode, ki naj vsako tretje leto pretresa najpomembnejša cerkvena vprašanja.

Okrožnice in spodbude

Pavel VI. je na odličen način in neumorno vršil najvišjo učiteljsko službo. Pri avdiencah je vsako sredo poučeval vernike z vsega sveta, vsako nedeljo jim je z okna svojega stanovanja govoril o aktualnih vprašanjih. Mnogo je govoril škofom, ki so k njemu prihajali ad limina. Vso Cerkev je poučeval z znamenitimi okrožnicami: z okrožnico *Ecclesiam Suam* (Svojo Cerkev) je leta 1964 spregovoril o dialogu Cerkve, znotraj Cerkve pa tudi z drugimi kristjani, nekristjani ter neverniki, z vsemi ljudmi dobre volje. L. 1965 je izdal okrožnico

Mysterium Fidei (Skrivnost vere), s katero je hotel utrditi katoliški nauk o evharistiji. 1967 je v znameniti okrožnici *Populorum progressio* (Razvoj narodov) spregovoril o tem, da je treba pomagati manj razvitim narodom k napredku. Mir v svetu, je zapisal, je v veliki meri odvisen od razvoja teh narodov. 24. junija istega leta je spregovoril o duhovniški neoženjenosti v okrožnici *Sacerdotalis coelibatus* (Duhovniški celibat). 1968 je z okrožnico *Humanae vitae* (Človeškega življenja) po dolgih napovedovanjih objavil smernice za krščansko uravnavanje rojstev, s katerimi je hotel doseči večje spoštovanje življenja in od Boga ustvarjene človekove narave. 1971 je ob 80-letnici socialne okrožnice *Leona XIII. Rerum novarum* in 40-letnici okrožnice *Quadragesimo anno* spregovoril o novih sodobnih družbenih vprašanjih z okrožnico *Octogesima adveniens* (Ob 80-letnici). 1974 je izdal apostolsko spodbudo o Marijinem češčenju (*Marialis cultus*). 1975 je tudi z apostolsko spodbudo spregovoril o krščanskem veselju (*Gaudete in Domino*). 18. decembra 1975 je s spodbudo *Evangelii anuntiandi* nakazal smernice, do katerih so prišli na škofovski sinodi 1974 o evangelizaciji sodobnega sveta. Ob začetku leta vere je izdal posebno veroizpoved božjega ljudstva, v kateri je dopolnil nicejsko-carigrajsko veroizpoved.

Njegova romanja

Papež Pavel VI. je bil velik svetovni romar. Leta 1964 je obiskal Sveto deželo in se srečal s patriarhom „sestrske“ pravoslavne Cerkve Atenagorom, s katerim sta se ponovno srečala leta 1962 v Carigradu. Papež Pavel VI. se je leta 1964 udeležil evharističnega kongresa v Bombayu v Indiji. Leta 1967 je obiskal Fátimo, leta 1968 Bogotá v Kolumbiji v Južni Ameriki, leta 1969 Ženevo v Švici, leta 1965 je govoril Združenim narodom v New Yorku in državnikom rotli: „Nikdar več vojne!“ Leta 1970 je v novembru in decembru potoval na Daljni Vzhod in obiskoval Teheran, Cejlon, Manilo, Samoa, Sidney in Hong Kong. Vsako leto je tudi obiskoval župnije v rimskih predmestjih ter druga italijanska mesta.

Druga prizadevanja

Papež Pavel VI. je prenovil tudi Rimsko kurijo.

Mnogo si je prizadeval za mir na svetu. Odredil je, da vsako leto obhajamo „Dan miru“. Na konferenci v Helsinkih je bil zastopan tudi Sveti sedež, kar je bilo prvič od dunajskega kongresa.

Prizadevanje za zbližanje z vzhodno pravoslavno Cerkvijo je prineslo pod Pavlovim papeževanjem velik napredek. Cerkvi sta po papeževih besedah že združeni, čeprav še ne popolnoma; še

ne moremo piti iz istega keliha. Medsebojno izobčenje je bilo na koncilu dne 7. decembra 1965 odpravljeno. Tudi z drugimi Cerkvami, npr. z anglikansko Cerkvijo, in drugimi verstvi se je pod Pavlom VI. razvil živahen in uspešen dialog.

Vesoljnost Cerkve je Pavel VI. poudaril z imenovanjem novih kardinalov. Njihovo število se je leta 1973 dvignilo na 145 z vseh delov sveta.

Leta 1975 je razglasil sveto leto in v tem času razglasil množico novih blaženih in svetnikov. Geslo svetega leta je bilo: sprava in prenova.

Za petnajstletnico njegovega papeževanja je vse presenetil s svojo izjavo: „Vera je bila osnova vsega mojega delovanja in snovanja vseh petnajst let mojega vladanja.“ V veri je potrjeval svoje brate.

Za njim žaluje 725 milijonov katoliških vernikov po svetu, z njimi pa vsi ljudje dobre volje.

Žalne slovesnosti

Že v ponedeljek so začele prihajati v Rim skupine romarjev in njihovo število je naraščalo iz dneva v dan. Ko so v ponedeljek ob desetih dopoldne položili papeža na mrtvaški oder v „dvorani Švicarjev“ v Castel Gandolfo, se je začel obhod romarjev okrog krste. Računajo, da je šlo mimo mrtvaškega odra vsako minuto nad 200 ljudi. Oder je bil preprost, brez vseh okraskov. Pa-

pež je ležal oblečen v rdečo papeško opravo, z rožnim vencem v rokah in pastirskim križem ob sebi. Ob njem so stražili 4 gardisti.

V sredo popoldne so preprosto krsto iz cipresovine, brez okras-kov in cvetja, prepeljali v Vatikan. Sprevod se je ustavil ob cerkvi sv. Janeza v Lateranu. Molitve nad krsto je zmolil rimski vikar kardinal Poletti s pomožnimi škofi, lateranskim kapi-ljem in župniki. Na Trgu sv. Petra se je zbralo veliko ljudi, ki so pričakovali sprevod. Tudi ob dolgi poti so ljudje pozdravljali umrlega papeža. Krsto je odneslo v baziliko sv. Petra tistih 12 mož, ki so papeža navadno prinesli v avdienčno dvorano.

V četrtek so baziliko odprli za vernike. Mrtvaški oder ob glavnem oltarju je bil čisto preprost, brez dragocenih pregrinjal in cvetja. Sodijo, da je Pavla VI. na mrtvaškem odru počastilo nad 300 tisoč ljudi.

Pogrebni obred

V sobotnem večeru je Trg sv. Petra napolnilo nad 100 tisoč ljudi. Ob 6 so prinesli krsto iz bazilike in jo položili na tla pred oltar. Le preproga je bila na kamnitem tlaku. Na krsti je bila le odprta evangeljska knjiga, ob krsti pa goreča velikonočna sve-ča.

Somaševanje je vodil dekan kardinalskega zbora Carlo Confalonieri, okrog njega pa je bilo

še 94 kardinalov, ki so do tedaj prišli v Rim. V priložnostnem govoru je Confalonieri prikazal 15 let Pavlovega pontifikata. Dejal je, da je njegovo delo zares težko strniti v nekaj stavkov, saj je veliko delal in dobesedno zgor-el v izpolnjevanju dolžnosti. Papeževo delo zbuja spoštovanje pri vseh ljudeh. Ogromno je naredil, veliko prepotoval, se srečal z mnogimi ljudmi, napisal veliko govorov. Kardinal je tudi omenil Pavlovo delo za mir, ekumenska prizadevanja ter skrb za dobro Cerkve in vsega človeštva.

Pavlovo življenje je bilo preže-to s trpljenjem in žrtvami. Vse življenje mu je bilo priprava na srečanje z večnim Sodnikom. Pričakoval ga je mirno, kakor pravični, ki se dobro zaveda svoje zamejenosti, hkrati pa je prepričan, da je storil vse, kar je bilo v njegovih močeh. Njegovi veliki ljubezni do Cerkve zdaj taista Cerkev odgovarja z molitvijo za njegov mir v večnosti.

Pogrebni slovesnosti so se u-deležile delegacije z vsega sveta. Med njimi je bilo tudi veliko predstavnikov drugih krščanskih Cerkva. Med mašo je obhajalo 150 duhovnikov. Po maši so najprej peli litanije vseh svetnikov in opravili še druge pogrebne molitve. Ko so krsto dvignili, je zbor prepeval Marijin slavospev: Moja duša poveljuje Gospoda... Množica na trgu pa je mahala z robčki in ploskala.

Krsto so nato v navzočnosti kardinalov in pokojnikov soderodnikov spustili v podzemlje bazilike. Položili so jo še v 2 krsti, svinčeno in hrastovo. Po stari navadi so v krsto k papeževim nogam položili pergament z njegovimi podatki. Na grob so polo-

žili marmornato ploščo s kratkim napisom.

Pogrebne slovesnosti so prenašale televizije 48 držav z vseh celin; v Argentini smo mogli po televiziji spremljati vsa ta dogajanja, Jugoslavija pa seveda ni prenašala. Naj počiva v miru!

Iz oporoke sv. očeta Pavla VI.

Na skrivnost smrti in na to, kar ji sledi, gledam v Kristusovi luči, edini, ki razsvetljuje, in zato z ponižnim in mirnim zaupanjem. Zavedam se resnice, ki mi je vedno odsevala iz te skrivnosti na tukajšnje življenje, in blagoslavljam zmagovalca smrti, da je pregnal njeno temo in razodel luč. Zato vpričo smrti, vpričo popolne ločitve od tukajšnjega življenja, čutim dolžnost, da proslavljam dar, srečo, lepoto in namen tega bežnega bivanja.

Gospod, zahvaljujem se ti, da si me poklical v življenje, in še bolj zato, da si me s tem, da si me napravil kristjana, naučil in namenil k polnosti življenja. Prav tako čutim dolžnost, da sem hvaležen in blagoslavljam tiste, ki so bili zame posredovalci vere v življenje, ki si mi jih ti, Gospod, naklonil. Naj bodo blagoslovljeni moji starši in vsi tisti, ki so me vzgajali, me imeli radi in storili kaj dobrega, mi pomagali in me obdajali z dobrimi zgledi, s skrbjo, ljubeznijo, dobroto, zaupa-

njem, prijaznostjo, prijateljstvom, zvestobo, spoštovanjem. S hvaležnostjo gledam na naravne in duhovne odnose, ki so nudili začetek, podporo, tolažbo, smisel mojemu življenju. Koliko darov, koliko lepih in vzvišenih stvari, koliko upanja sem prejel v tem svetu!

Sedaj se dan nagiba k zatonu in gre h koncu ter zginja vse v tem čudovitem in dramatičnem prizorišču časnega zemeljskega bivanja. Kako naj se ti zahvalim, Gospod, za dar naravnega življenja in še bolj za dar vere in milosti, v katerem edino iščem zatočišče mojemu preostalemu bitju? Kako naj vredno proslavim tvojo dobroto, Gospod, da sem bil koj po rojstvu vključen v neizrekljivi svet katoliške Cerkve, da sem bil poklican in deležen Kristusovega duhovništva, da sem imel srečo in poslanstvo služiti dušam, bratom, mladim, ubogim, božjemu ljudstvu, da mi je bila dana nezaslužena čast biti služabnik svete Cerkve, zlasti v Ri-

mu pri papežu, potem v Milanu kot nadškof in nazadnje na sedežu sv. Petra? Na veke bom opeval božje usmiljenje.

Pozdrav in blagoslov vsem tistim, ki sem jih srečal na svojem zemeljskem potovanju, tistim, ki so bili moji sodelavci, svetovalci in prijatelji. Blagoslov tistim, ki so sprejemali mojo pastirsko službo in so mi bili sinovi in bratje v našem Gospodu.

Sedaj, ko se poslavljam s pozorišča tega sveta in grem nasproti božji sodbi in njegovemu usmiljenju, bi imel veliko povedati. Glede stanja Cerkve: Upošte-

vajte besede, ki sem jih o tem izrekel z resnobo in ljubeznijo! Glede koncila: Vse naredite, da se zvesto izpolnjujejo njegovi predpisi! Glede ekumenizma: Naj se nadaljuje delo za edinost z ločenimi brati z velikim razumevanjem, z veliko potrpežljivostjo, z veliko ljubeznijo, a nikdar z odstopanjem od prave katoliške vere! Glede sveta: Svetu ne pomagamo s tem, da se navzamemo njegovega mišljenja, njegovih običajev in njegovih okusov, temveč s tem, da o njem premišljujemo, da ga ljubimo in mu služimo.

Slovenski škofje o papežu Pavlu VI.

Papež Pavel bo ostal v zgodovini Cerkve na Slovenskem nepozaben. Kar je Janez XXIII., ki je Ljubljano povzdignil v nadškofijo, začel, je Pavel dovršil s tem, da jo je povišal v nadškofijo in ji pridružil mariborsko škofijo. Isti papež je lani obnovil koprsko škofijo ter jo pridružil ljubljanski metropoliji. S tem smo dobili posebno cerkveno pokrajino, v kateri smo prvič v zgodovini združeni vsi Slovenci v Jugoslaviji. To je daljnosežnega pomena za našo cerkveno zgodovino in pomembno tudi v mednarodnem oziru.

Prisrčno nas je sprejel, ko smo ga slovenski romarji obiskali za tisočdvestoletnico pokristjanjenja

in se z mnogimi ljubeznivo rokoval. Zelo živo mi je v spominu, ko je pred sklepom koncila sprejel vse jugoslovanske škofove, nam govoril z besedami sv. Pavla ter nas očetovsko rotil, naj bomo med seboj edini. To papeževino naročilo rad še danes ponavljam na naših škofovskih konferencah, kadar pride — kar se pač povsod godi — do kresanja idej.

Na lanskem sprejemu jugoslov. škofov nam je govoril o skrbi za duhovniške poklice in o čistosti nauka na naših fakultetah.

Pavel VI. pojde v zgodovino predvsem kot papež koncila. Koncil je središčni dogodek, s katerim se začenja novo razdobje cerkvene zgodovine. Vpeljal je v bogo-

služje narodni jezik in s tem odprl bogoslužne zaklade vsemu božjemu ljudstvu. Prenovil je mašni obred in omogočil vernikom dejavno sodelovanje. Prilagodil je sedanjemu času vse obrede zakramentov, posodobil post in odpustke.

Kot neutrudnega oznanjevalca svetovnega miru, socialne pravičnosti ter pravega napredka so ga poslušali in upoštevali državniki in voditelji narodov. Bil je za sv. Petrom prvi papež, ki je obiskal Sveto deželo in prepotoval vse celine sveta. Po Gospodovem naročilu je nenehno učil

vse narode. V vseh zmedenostih današnjega sveta je bilo slišati glas Kristusovega namestnika in njegove predloge za rešitev zapletenih vprašanj človeškega sožitja.

+ Jožef Pogačnik

Ob smrti papeža Pavla VI. so predstavniki držav in vlad enoglasno izjavljali, da je bil pokojni papež mnogo več kot samo vrhovni poglavar katoliške Cerkve, da je bilo njegovo papeževanje blagoslov za vse človeštvo. V obredu papeškega kronanja je včasih stalo, da je papež oče naro-

dov. Pavel VI. je to vsekakor tudi bil. Naj mu bo Gospod bogat plačnik!

+ Janez Jenko

V trajnem spominu mi bo ostal lanski sprejem v Castel Gandolfu, ko smo pripeljali tja naše bolnike in invalide. Takrat so nam dali vso prednost, naše bolnike so prve spustili na dvorišče, jim dali prva mesta in skazovali veliko pozornost. Pomešal sem se med bolnike in hotel med advienco ostati na dvorišču. Pa so prišli pome, da moram gor v papeževo bližino. Ko je papež tako lepo pozdravljal naše bolnike, je sprejel še nas navzoče škofo.

Naši bolniki so mi dali skromen dar za sv. očeta. Ko je prišel do mene, je razprostrl roke, me prijel za ramo in se otroško zahvaljeval za dar, potem pa sam osebno dajal v roko spominke za naše bolnike. Dolgo sem bil ob njem in je tako očetovsko vpraševal in dajal poguma. Posebno je naročal pozdrave našim bolnikom in invalidom. Zdelo se mi je, da so mu naredili veliko veselje.

V eni zadnjih avdienc v Castel Gandolfu je govoril dopustnikom o tistih, ki niso mogli na dopust, to je o bolnikih in tistih, ki jim v ljubezni strežejo in se v ljubezni do bolnih odrekaajo dopustu. Mislimo posebej na tiste, je dejal, in molimo zanje. Takrat in vsa zadnja leta je bil tudi sam velik bolnik, zato je imel čut za bolne tako zelo razvit.

Skromna, drobna, bela postava sv. očeta, njegove žareče oči in roke, ki so hotele objeti ves svet, pa tista globoka beseda, ki je prihajala iz dna srca in iz pristne vere... Ta podoba je sedaj zašla v zaton, a bo še dolgo pred mojimi duhovnimi očmi.

+ Stanko Lenič

Težko je govoriti o liku človeka, kakršen je bil papež Pavel VI. Gotovo je, da bo njegovo ime ostalo zapisano s svetlimi črkami v zgodovini katoliške Cerkve, krščanstva in celó vsega človeštva. Cerkev je sicer vodil kar 15 let, torej trikrat tako dolgo kakor Janez XXIII., a kljub temu je storil več, kakor bi imeli od njega pričakovati v tem času.

Naloga, ki jo je prevzel od svojega prednika Janeza XXIII., velikega karizmatika, človeka srca v polnem pomenu, nikakor ni bila lahka. Najprej je vprašanje, koliko bi sploh bilo mogoče še naprej voditi Cerkev v istem slogu, kakor jo je vodil Janez XXIII. Nekaj drugega je namreč spoznati znamenje časa in se odločiti za novo pot in nekaj drugega zopet izdelati smernice za to novo pot in jih uresničiti. Marsikatera ovira je na začetku poti še nevidna, pozneje pa se pokaže kot domala nepremagljiva. In če kdo hoče imeti povsod red, povsod jasno spoznanje in gotovost, potem še posebej občuti takšno oviro in z njo povezane težave.

Pavel VI. je v tem pogledu bil

pravo nasprotje Janeza XXIII., ki se je drznil hoditi tudi „v temi“ in iskati pravo pot, ki se ni bal tveganja in se je dal voditi „upanju proti upanju“, ki je prav zaradi tega svoje delo popolnoma zaupal božjemu Duhu in je „mirno spal“ kljub na videz nepremagljivim težavam.

Papež Pavel VI. je vsako stvar do podrobnosti premislil in imel za svojo dolžnost, da ničesar ne tvega v pravem pomenu, temveč vse stori šele takrat, ko dovolj jasno spozna, kaj je treba storiti. Hkrati pa je hotel imeti povsod red in „čiste račune“, zato je tudi naglo ukrepal tam, kjer je spoznal, da bi se stvari mogle po njegovem prepričanju razvijati v smer, ki bi red kalila, ki bi nasprotovala tradiciji Cerkve, kolikor se mu je ta zdela neobhodno potrebna, da se ohrani. A zopet je res, da je pogumno spremenil stvari, ki jih je jasno spoznal kot spremembe potrebne.

Življenje je večkrat zelo zapleteno in je v njem mogoče doseči malo tako jasnih spoznanj,

kakor bi bila potrebna za Pavla VI. Tako je tudi razumljivo, da so nekatere odločitve izostale, druge pa naletele na odpor v Cerkvi in zunaj nje. Pokazalo se je, kako težko je združevati tako različne življenjske sloge, kakor sta slog Pija XII. in Janeza XXIII. Zato tudi lahko razumemo, zakaj je Pavel VI. občutil vodstvo Cerkve predvsem kot „trpljenje za Cerkev“, da ga je hudo mučil strah odgovornosti za Cerkev, da ga je morila skrb za pravovernost, da je marsikje naravnost videl na delu hudega duha, da so ga kritizirali večkrat z leve in desne. Reči bi smeli, da je kljub najboljši volji bila naloga, ki si jo je zastavil Pavel VI., pretežka. Hotel je namreč reformirati Cerkev v duhu II. vatikanskega koncila, a reformirati brez tveganja, previdno in zanesljivo, kakor je jasno spoznal, da je prav, hkrati pa so se pojavljali vprašljivi načini reforme ali tudi protireforme, ki so naravnost izzivali k odločnejšim in hitrejšim ukrepom.

+ Vekoslav Grmič

Brez osebne pristnosti ni religioznega izkustva, zato ne resnične religije, tudi krščanske religije ne, tudi katolicizma kot religije ne. H katolicizmu kot religiji spadajo tudi tale dejanstva: prebijati se iz neosebnega životarjenja; osebna prebujenost; zrel občut neke nezadoščenosti ob vsem, kar je duh ali kar so roke že dosegle; globina osebne prizadetosti v delu in snovanju; prekaljena želja po svobodi; široka obzorja; neizprosna odkritost do samega sebe; nepodkupljiva vest; dozorel upor proti krivici, laži, ponarejenosti, hinavstvu, farizejstvu; budna razgledanost v življenju in svetu; aktivno poseganje v urejevanju življenja in sveta; čut za skrivnost v življenju in svetu.

Vladimir Truhlar

Naši verski običaji po družinah in v skupnosti

OKTOBER

Oktober je mesec rožnega venca. 7. oktobra je praznik „rožnovenske Matere božje“, v spomin na véliko zmago krščanstva nad Turki leta 1571 pri Lepantu, ko so vse bratovščine rožnega venca po krščanskem svetu goreče opravljale molitve za Marijino pomoč v bojnih stiskah. Vsi so bili tedaj prepričani, vključno sv. oče Pij V. in vrhovni poveljnik don Juan de Austria, da je za zmago posredovala Mati božja na vroče molitve rožnega venca. In tako je 7. oktober s papeško bulo leta 1572 postal praznik „naše ljube Gospe rožnega venca.“

Ob veliki pomembnosti sv. rožnega venca se hočemo v naših oktobrskih razmišljanjih posvetiti predvsem tej molitvi.

Molitev rožnega venca je izredne važnosti za pristno in globoko krščansko življenje. Papeži so mu posvečali svojo veliko pozornost in posebno skrb.

Začetki ponavljanja zdravamarij v molitvi segajo skoro v začetek našega tisočletja. Dominikanci so radi imenovali ta način molitve „Marijin psalterij“.

V bogoslužnem molitveniku —

brevirju — se imenuje psalterij zbirka 150 psalmov, ki so porazdeljeni za posamezne dnevne molitve v štiri tedenske skupine. In tako je vzporedno ponavljanje zdravamarij s premišljevanjem o skrivnostih Marijinega življenja dobilo ime „Marijin psalterij“. Današnja oblika, da ob premišljevanju med rožnim vencem molimo trikrat po petdeset zdravamarij, kar dá enako število 150, kot je psalmov, ima svoj početek v 13. stoletju. Dokončno današnjo obliko pa so rožnemu vencu dali v 15. stol. kartuzijanci ob Renu. Z dopolnjenim besedilom zdravamarije ga je potrdil papež Pij V. leta 1568.

V 15. stol. so se pričele ustanovljati bratovščine sv. rožnega venca v Nemčiji in Franciji. Poleg molitve rožnega venca so se bratovščine zbirale na prve nedelje vsakega meseca k procesiji; razen tega jim je posebna mesečna pridiga pomagala, da so se člani mogli bolje vglobiti v umevanje rožnovenskih skrivnosti in iz njih oblikovati res krščansko življenje. Kmalu je bila vsa katoliška Evropa preprežena z mrežo bratovščin (prim. „Leto svetnikov“ IV, 52). Papež Leon XIII. je v lavretanske litanijske u-

vedel tudi vzklik „Kraljica presvetega rožnega venca“.

Navada, da so uporabljali pri molitvi rožnega venca „jagode“, nabrane na vrvi, je prišla z Vzhoda. Tako na gori Atos menihi uporabljajo za svoje molitve podobne vrvice z jagodami.

Ne bomo na tem mestu posebej opisovali zgradbe rožnega venca z vsemi 15 skrivnostmi, ki so porazdeljene v veseli, žalostni in častitljivi del. Saj je vsem in vsakemu pač dobro znan! Poudariti hočemo le to, da so mu temelj Gospodova molitev — očenaš, zdravamarija in čast bodi. V svojih posameznih skrivnostih pa zajema rožni venec vse Kristusovo odrešenjsko delo in je potemtakem povsem evangelijskega zna-

čaja ter ga Pij XII. pravilno imenuje „povzetek celotnega evangelija“.

Posebno pomembna je „Apostolska pobuda o Marijinem češčenju“, ki jo je izdal papež Pavel VI. leta 1974. Iz izdaje Nadškofijskega ordinariata v Ljubljani, 1974, povzemamo v naslednjem nekaj glavnih misli iz III. dela, kjer sv. oče razpravlja o molitvi Angel Gospodov in o rožnem venecu.

Ko govori sv. oče o odnosu rožnega venca do liturgije, pravi med drugim: „Čeprav na bistveno različnih ravneh, se vendar tako ‘anamneza’ (vzklik po povzdigovanju pri sv. maši, ko mašnikovemu vzkliku „Skrivnost vere“ vse božje ljudstvo odpoje „Tvojo smrt oznanjamo...“) v svetem bogoslužju kot tudi premišljevalno spominjanje v rožnem venecu sučeta okoli istih odrešenjskih dogodkov, ki jih je izvršil Kristus. Liturgija napravlja, da se pod zagrinjalom znamenj ponavzočujejo največje skrivnosti našega odrešenja in te na skrivnosten način tudi delujejo. Rožni venec pa v pobožnem premišljevanju te skrivnosti priključuje v spomin molivca ter spodbuja njegovo voljo, da si iz njih jemlje smernice za življenje. Ko smo ugotovili to bistveno razliko, vsakdo lahko vidi, da je rožni venec pobožnost, ki ima svoj izvor v liturgiji in po svoji naravi tudi vodi k njej, ako ga molimo v skladu z njegovo zamisljivo; praga

liturgije pa ne prekorači. S tem, da Kristusove skrivnosti približa razumu in srcu vernika, more premišljanje rožnovenskih skrivnosti vernike kar najboljše usposobiti za obhajanje teh skrivnosti v liturgiji, pa tudi za to, da se jih še čez dan spominjamo. Vendar je napak, če se rožni venec moli med liturgičnim opravilom, kar se, žal, ponekod še zdaj dogaja.“

In nato sv. oče priporoča molitev rožnega venca z naslednjimi besedami: „Nadaljujoč to, za kar so si že naši predniki prizadevali, na vso moč priporočamo molitev rožnega venca v družinah... Krščanska družina se izkazuje kot nekakšna domača Cerkev... Zato si je treba na vso moč prizadevati, da se — primerno nanovo odkritemu teološkemu pojmovanju družine kot hišne Cerkve — zopet uvede skupna molitev v družine.“

In še dodaja sv. oče o pomembnosti molitve rožnega venca v družinah: „...brez dvoma je rožni venec treba šteti med najodličnejše in najučinkovitejše skupne molitve, h katerim je povabljen krščanska družina... Zavedamo se, da današnje spremenjene življenjske razmere nikakor niso ugodne za tako zbiranje družin. Če pa se že zbirajo, je iz raznih vzrokov težko, da bi se ti sestanki spremenili v priliko za molitev. Brez dvoma je to težavna zadeva. Toda naloga kristjana je, da se težavam, krkršnim

koli že, ne vda, ampak jih premaga; da jim ne podleže, marveč se dvigne nadnje. Če hočejo krščanske družine v polnosti zadoštniti svoji poklicanosti in žele v življenju uresničiti duhovnost, lastno krščanski družini, si morajo z vsemi močmi prizadevati, da odstranijo vse tisto, kar ovira družinska srečanja in skupno molitev.“

Vemo, kako draga in ljuba je Materi božji molitev rožnega venca. Spomnimo se samo na Njeno prikazanje mali Bernardki v Lurdu z rožnim vencem. In Marijina ponovna naročila pastirčkom v Fatimi za molitev rožnega venca! Posebno poglavje bi zaslužilo in zahtevalo pojmovanje o pomembnosti molitve rožnega venca, kot ga je imel naš rajni škof Gregorij Rožman in kakor ga je ob vsaki priložnosti neprestano in neutrudljivo priporočal.

Za sklep bi priporočali našim bravcem, naj za uvod v oktobrski mesec rožnega venca sežejo po Duhovnem življenju l. 1976, št. 10-11 na str. 579 in z vso zbranostjo preberó Emilijana Cevca črtico „Rožni venec“. Tam pravi pisatelj:

„O, rožni venec, čudež božje tehnike, nebeški telefon! Po njem se pogovarjava z Bogom — in veliko si imava povedati.“ —

Predragi bravec! Ta božji telefon je že napeljan v vsaki naši družini, v vsaki naši hiši! — Treba je samo — dvigniti slušalko in...

Šmarnice

Ob našem razmišljanju v mesecu majniku smo obljubili, da se bomo pri naših slovenskih majniških šmarnicah dalje pomudili v novembru, ker v Južni Ameriki pač odgovarja našemu najlepšemu pomladanskemu majniku v Sloveniji in ker v Argentini opravljajo domačini celomesečno Marijino češčenje skozi ves mesec pred praznikom Brezmadežnega spočetja, od 8. novembra do 8. decembra, ko odgovarja po letnem času ta doba cvetoči ter dehteči pomladi.

Zberimo vso dobro voljo in pripravimo naša srca, da bomo z vso zbranostjo in skozi ves mesec

po vseh naših najboljših močeh vsak večer v našem domačem krogu opravljali našo šmarnično pobožnost!

Poskrbimo pravočasno, da bomo imeli za premišljevanje pri rokah katero od šmarničnih knjig; morda Košmerljevo „Marija v družinah slovenskih izseljencev v Argentini“ ali Žakljevo „Marija slovenskega naroda ne bo zapustila“ (izdalo Slovensko dušno pastirstvo v Buenos Airesu) ali pa morda „Svetogorske šmarnice“, ki jih je nabral p. Martin Perc, OFM, izdal Frančiškanski provincialat v Ljubljani 1967 (Naštevam pač izdaje, ki so mi pri roki!).

O pomembnosti opravljanja šmarnic naj nam spregovori škof Rožman z besedami, ki jih je napisal za uvod v Košmerljevo „Šmarnice“; saj veljajo za katero koli knjižico.

„Najlepši pomladanski mesec so verni katoličani posvetili Mariji in jo v šmarnični pobožnosti posebno častijo s premišljevanji, z litanijami in petjem. Na severni polobli zemlje je ta mesec maj, na južni november. Kakor ste se navadili, da sonce na severu stoji, tako je prav, da Mariji ne posvečujete več majnika, ki je jesenski mesec, marveč najlepši pomladanski mesec: november. Rožnovenskemu mesecu oktobru sledi po enem tednu mesec šmarnic. Za razmere, v katerih na jugu živite, je tako najbolj primerno.

Vzemite ta premišljevanja, ob

njih se boste naučili, kako naj Marijo častite vse leto in vse življenje. Vi veste, da najboljše častimo Marijo s tem, da prav krščansko živimo v izpolnjevanju božje volje. Kjer koli smo, povsod je to enako resnično in potrebno. Vse družine in vsi posamezniki, ki niso v družinah, naj gotovo vsak dan preberejo premišljevanje iz te knjižice doma, ko ne morejo vsak večer vsi v cerkev. Naj bodo to vaše domače, družinske šmarnice, šmarnice tihe večerne ure po delu.

Brezmadežna vam bo za svoj praznik sprosila velike in močne milosti, če boste s šmarnicami pripravili svoje duše za nje.“

Vsi sveti — 1. november

Mesec november pričenjamo s praznikom Vseh svetih. Spominjamo se v zmagoslavnem veselju vseh tistih, ki so po svoji pravičnosti v življenju že dosegli božjo slavo v večnosti.

V prvih časih je Cerkev častila s prazniki le mučence. Ker se je pa njihovo število vedno bolj množilo, je v 7. stoletju spremenila stari poganski tempelj Panteon (posvečen vsem poganskim božanstvom) v cerkev Marije Device in vseh mučencev. Leta 835 pa je papež Gregor IV. prenesel praznik na 1. november.

Že od 14. stoletja dalje je praznik imel tudi svoj bedenji dan, ki so se ga zlasti na deželi strogo držali. Tako so se npr. v Beli Krajini postili ves dan do večera

in niso zaužili niti grizljaja hrane niti popili kapljice vode.

Praznično slavlje na dan Vseh svetih pa traja pravzaprav samo dopoldne. Popoldne se že zagrne v žalobno razpoloženje. Zavemo se, da smo v predvečer praznika Vernih duš. Ljudje so se nekdanj že to popoldne odeli v črna, žalna oblačila.

Pričenja se čas, ko obiskujemo naše rajne na pokopališčih. V prejšnjih časih tedaj ni nihče več prestopil praga gostilne. V cerkvi so bile obredne molitve za rajne, tudi z govorom, nato pa po pokopališču procesija za obisk rajnih.

Enourno farno zvonjenje, razdeljeno z odmori na tri dele — „v tri štuke“, je naznanjalo domačim, ki so bili zbrani po domovih, molitev treh delov rožnega venca v prid vernim dušam v vicah, ki so še potrebne naših molitev.

Obisk grobov je tudi danes v navadi na ta dan, podobno tudi molitve po cerkvah, zlasti v pokopališčnih kapelah. In pokopališče se danes spremeni v božjo njivo, na kateri migota po grobovih na stotine in stotine sveč. Pesnik Gregorčič nam poje:

„Bledó trepeče nad grobovi
tisoč svetil
in križ in kamen vrh gomil
jesenski venčajo cvetovi —
vseh mrtvih dan!“

Seveda se je ta obisk naslednji dan, na praznik Vernih duš, prav tako ponovil in trajal do pozne

nočne ure. Danes je ta dan nava-
den delavnik, zato je obisk toliko
manjši.

Verne duše — 2. november

Dan Vernih duš je nastal kon-
cem 1. tisočletja. Opat Odilon v
benediktinskem samostanu v Clu-
ny v Franciji je l. 998 odredil,
da naj menihi po svojih rednih
„večernicah“ molijo za rajne. Le-
ta 1006 je navada prešla na vso
Cerkev.

Tudi danes se seveda še mnogo
moli na oba liturgična dneva ta-
ko v cerkvah kakor na pokopali-
ščih in po družinskih domovih v
pomoč vernim dušam, da se reši-
jo iz vic v nebesa. Vse to bomo

skušali z vso gorečnostjo in po
svojih najboljših močeh gojiti in
ohranjati tudi danes med nami!

Naj samo na kratko omenimo
sv. Lenarta, ki ima svoj god 6.
novembra. Ženi kralja Klodvika
je pomagal pri težkem porodu in
si v plačilo od kralja izprosil o-
svoboditev jetnikov.

Zato je bilo v navadi, da so ti-
sti, ki so se npr. rešili iz turške-
ga ujetništva in suženjstva, v za-
hvalo obešali v njegovih cerkvah
verige.

Sv. Martin — goduje 11. no-
vembra. Svoj glavni pomen je za
nas v novi domovini zgubil, v ko-
likor se tiče njegovega ljudskega
praznovanja. Za njegov praznik
je naš človek pripravljaj go-
stovanje v zahvalo za dobro leti-
no, po vinogradih je s prijatelji
poskušal pridelano kapljico, ker
je na ta praznik „mošt postal vi-
no“. Kot obredna jed je veljala
gos. Zaradi veselega razpoloženja
na Martinovo so njegov praznik
imenovali „jesenski pust“. Kakor
je pomladanski pust pred postnim
časom, tako naj bi ta jesenski
pust veljal za praznik, ko je pred
durmi že spet resni čas novega
liturgičnega leta. Bližamo se ad-
ventu.

Doma je bil sv. Martin na Ogr-
skem (4. stol) in je postal misi-
jonar v Franciji.

Sv. Katarina — 25. novembra.
Po legendi je pod cesarjem Mak-
sencijem morala svojo vero za-
govarjati pred 50. učenjaki in je
vse prepričala ter spreobrnila.

Razjarjeni cesar jo je hotel dati živo razrezati s kolesom, na katerem so bili pritrjeni noži. Pa se je kolo razletelo; potem so jo obglavili.

Velja za priprošnjico „za zdravo pamet“ in je patrona učiteljev in dijakov. Zaradi njenega značilnega mučeniškega kolesa je nekdanj na njen praznik na Slovenskem počivalo vse delo, ki je v zvezi s kolesjem. Vozniki niso na ta praznik vozili, mlinarji niso mleli, predice niso poganjale svojih kolovratov...

Sv. Andrej zaključuje liturgični koledar z zadnjim dnem v mesecu — 30. novembra.

Bil je med prvimi Jezusovimi apostoli in je umrl mučeniške smrti na poševnem križu (Andrejev križ).

Dekleta so svoje čase imele navado, da so se pred njegovim go-dom postile, da bi jim ponoči v sanjah pokazal bodočega moža.

In tako smo prispeli do konca liturgičnega leta! Na koledarju nas čaka december in v njem — prva adventna nedelja. Zopet se bomo odeli v zbranost pričakovanja Odrešenika in Ga skozi novo cerkveno leto spremljali pri Njegovem odrešenjskem delu ter — živeli s Cerkvijo in v Cerkvi...

prof. Božidar Bajuk

Večer valčkov in polk

...Večer valčkov in polk (22. julija 1978 v Slovenskem domu v San Martinu v organizaciji mladinskih organizacij SDO in SFZ) omenjam zato, ker je bila ta prireditve vzorno pripravljena in je res lepo potekala. Prireditelji so v svojih oglasih napovedali začetek ob 20. Tako je prav. Treba se je otresti navade, ki je v tukajšnjih argentinskih klubih, kjer se družabne prireditve pozno začenjajo in zato tudi pozno v noč končajo. Uspeh oglasa glede ure sicer ni bil stoodstoten, vendar je bil to lep in v precejšnji meri uspešen začetek bolj primerne prakse, s katero se bodo ure-sničile želje staršev, funkcionarjev Domov in sploh vse slovenske javnosti, da naj bi se družabne prireditve prej začele in prej končale.

Drugo presenečenje je bila izredna lepa udeležba slovenske mladine iz vseh delov Velikega Buenos Airesa. Odveč bi bilo zanikati velik pomen takih množičnih prireditev, pri katerih se v slovenskem okolju spoznajo slovenski fantje s slovenskimi dekleti.

Izredno dostojen je bil potek in zaključek prireditve... Prireditve se je udeležilo tudi več staršev navzoče mladine (želeli bi bilo, da bi jih bilo še več). Navzoči so bili odborniki Slovenskega doma, da v primeru potrebe pomagajo prirediteljem. Hvalevredno je tudi, da niso prireditelji posnemali razvad glede razsvetljave in se je prireditev ves čas vršila pri polni lučni razsvetljavi.

(Svobodna Slovenija, 1978, štev. 32)

Molitveni namen za oktober in november

Splošni namen za oktober:

Za ločene družine.

Zadeva je vsekakor zelo pereča. Moderna industrijska družba je prinesla po eni strani veliko dobrin, na drugi strani pa tudi težave za družinsko življenje. Mož in žena sta večji del dneva ločena, žena doma gospodinji, mož je pa v službi ali pa sta celó oba na svojem delovnem mestu. Tam srečavata druge osebe in se z njimi povezujeta. Te povezave so včasih usodne, ker lahko razdirajo zakon. Tako se večkrat zakonci ločujejo in nove zaveze sklepajo. Žrtve so pa otroci in zakonci in človeška družba, ki jo ločitve demoralizirajo.

Sad zakonske ljubezni so otroci in ti zahtevajo trajnost in ne-ločljivost zakona. Vsak otrok želi imeti poleg sebe očeta in mater in sicer toliko časa, dokler popolnoma ne dozori v samostojno osebnost in si sam ne ustanovi svojega zakona.

Poleg tega je narava prave, globoke in nesebične zakonske ljubezni taka, da je trajna. Zato tudi država sklepa po sebi neločljive zakone in to zakoncema pri poroki pove. Če dovoli ločitev, jo dovoljuje kot nujno zlo. Toda pri vsaki ločitvi sta zakonca moralno

prizadeta, globoko žaljena in razočarana v največjih in najlepših pričakovanih življenja. To rodi zagrenjenost, a zagrenjenost je razpoloženje, ki zavira delo.

V verskem pogledu sta ločenca, ki sta bila prej cerkveno, pred oltarjem in Bogom poročena, zelo prizadeta. Iz cerkvenega zakona ločeni in ponovno civilno poročeni so po sebi izključeni od rednega prejemanja sv. obhajila in spovedi, ker živijo v nedovoljenih odnosih. Kristus je rekel: Kdor se loči in ponovno poroči, prešuštvuje, in kdor se z ločeno poroči, prešuštvuje (Mt 19, 9). Šele v pozni starosti večkrat začno lahko redno prejemati zakramente.

Toda tudi ločenci, ki jih je zaradi razmer v svetu zelo veliko, so ustvarjeni po božji podobi in namenjeni za večno življenje. Cerkev mora tudi njim pomagati, da nekako zveličajo svojo dušo. Kaj naj naredi?

Ako iz novega razmerja pridejo otroci, Cerkev takih ločencev ne razganja. Vežejo jih otroci. Lahko bi rekli: veže jih nebeški Oče, ki je dal dušo otroku. Veže jih dolžnost vzgoje otroka iz tega civilnega zakona.

Cerkev jima priporoča, naj u-

porabljata tista sredstva zveličanja, ki so jima na voljo. Naj v novem razmerju zgledno živita, otroke lepo krščansko vzgajata, skrbjita tudi za otroke iz prejšnjega zakona. Naj delata vsem ljudem veliko dobrega. Usmiljenje je rešilna deska za take, saj je rekel Jezus: „Blagor usmiljenim, zakaj usmiljenje bodo dosegli“.

Z leti človek dozoreva in uvidi svoje napake, ki jih je napravil ali pri sklepanju zakona ali pa v zakonu samem. Za to je treba pred Bogom in svojo vestjo obujati kesanje. Kar ni prav, ni prav. Kesanje je pravična sodba nad lastnimi nepravilnimi dejanji, ki ponovno odpira vrata milosti v dušo. Psihološko mrtvo prejšnjo ljubezen pa večinoma ni mogoče obuditi k novemu življenju. Ako pa se je ljubezen sprevrgla v sovraštvo, je tem težje.

P. B.

Misijonski namen za oktober:
Da bi v posameznih škofijah misijonske skupnosti bolj sodelovale.

V nekaterih škofijah imajo več misijonskih organizacij, ki vsaka dela zase, brez povezave z drugo. Navadno ima vsaka svoje misijonsko področje, ki ga podpira.

Na splošno v vsaki deželi vsaka redovna skupnost skrbi za svoje redovne sobrate, ki so v misijonih. Kolikor pač zmore. Poleg tega imamo škofijske duhovnike in laične misijonarje. Zanje skr-

bijo škofijski poverjeniki za misijonarje in nacionalni direktor.

Cerkev priporoča predvsem štiri papeške ustanove, ki skrbijo za misijone: Družbo za širjenje vere, Delo sv. apostola Petra za domače duhovnike, Delo sv. Detinstva in Misijonsko zvezo duhovnikov.

Molitev naj nam odpre nadalj-
ne perspektive dela.

P. B.

Splošni namen za november: Da bi vsi kristjani zvesto sledili navodilom Sv. Duha, ki nas vzpodbuja, da bi vsak dan posnemali Kristusa.

V novembru prosimo za milost „razločevanja duhov“, da bi jasno zaznali stalne vzgibe Sv. Duha v naši vsakdanji hoji za Kristusom.

Prvi nas kliče in vabi k svetosti Bog Oče. Njegova volja in njegov klic se pa izraža in kaže v Kristusu, ki je za nas Pot, Resnica in Življenje. Sveti Duh, posvečevalec, pa vodi vsakega osebnostno in mu pokaže, kako naj v določenih okoliščinah hodi za Jezusom.

Za zaznavanje vzgibov Sv. Duha je potrebno uvajanje v duhovno razločevanje. Spoznati moramo, kaj je božje in kaj ni, kaj vodi k napredku in kaj v obratno smer. Tega pa ne dosežemo s tehničnimi metodami, marveč po milosti. Razločevanje je božji dar in je odvisno od naše domačnosti z Bogom, v svetu milosti.

K pogrebu neso (Lojze Perko)

Sv. Bazilij pravi, da se človek lahko približa Sv. Duhu le, če se očiščuje hudobije in vrača k prvotni lepoti... Le tedaj bo Sv. Duh razodel v človeku podobo Nevidnega. Kako pa naj pridemo do podobe Nevidnega, če ne preko tistega, v katerem se nam je Nevidni razodel, preko Kristusa. On pravi: „Kdor vidi mene, vidi Očeta“.

Zato bomo prosili:

— za posebno luč razločevanja, ki nam jo želi Sveti Duh dati, da bi znali razlikovati dobro od slabega, krepostno od grešnega v vsakdanjem življenju;

— za globok mir, kajti samo z notranjo urejenostjo in umirje-

nostjo lahko sprejemamo navdihe Duha;

— za milost, da bi delali dobro in samo dobro. Če delamo samo dobro, prinaša to v dušo potrebni mir. „Ne ugašajte Duha“, pravi sv. Pavel. Duha v nas ugašajo grešna dejanja in neurejeno življenje;

— za krščansko ljubezen, ki je pravo obnebje za domačnost s Sv. Duhom, ki v nas prebiva, obenem postaja pravo merilo razločevanja duhov.

Jezus je obljubil: „Ako me ljubite..., bom prosil Očeta in vam bo dal drugega Tolažnika, da ostane pri vas vekomaj, Duha resnice, ... vi ga poznate, zakaj pri vas prebiva in bo v vas“ (Jan 14, 15—17). „Svet ga ne more prejeti, ker ga ne vidi in tudi ne pozna“.

Zdi se, da je zdaj prišla doba Sv. Duha. Papež Janez XXIII. je klical na svet nove binkošti. V mnogih majhnih skupinah se prebujajo novo krščansko življenje.

Misijonski namen za november:
Da bi kristjani Bližnjega Vzhoda prebudili v sebi gorečnost prve Cerkve za širjenje vere.

Prva Cerkev se je rodila na Bližnjem Vzhodu, na področju Judeje, Galileje, Sirije, Cipra, Egipta, Male Azije. Iz teh prvih obče-
stev se je evangelij razširil po vsem svetu. V Antiohiji v Siriji so se Jezusovi učenci najprej začeli imenovati kristjani. Tam je

Sv. Duh določil Pavla in Barnaba, naj kreneta na misijonsko pot med pogane.

Položaj v teh deželah pa je v zadnjih nekaj let silno težak. Napetost je med Izraelom in arabskimi deželami, državljanska vojna je v Libanonu in težka je usoda Palestinecev, med katerimi je mnogo katoličanov.

Spričo teh razmer nas sv. oče poziva k molitvi zanje. Molili bomo zanje:

— da kristjani ne bodo izkoreninjeni v teh deželah;

— da se evangelij globlje ukorenini v krščanskih srcih in občestvih;

da bi prav v teh deželah začutili potrebo po edinosti, h kateri nas kliče Kristus;

— da bi v težkih prilikah družine in poedinci pristno pričali za evangelij in evangeljsko ljubezen;

— da bi katoličani različnih obredov še nadalje bogatili Cerkve in pričali za samoniklo ustvarjalnost;

— da bi katoličani skupaj z muslimani znali reševati težke socialne probleme, ki jih teže;

— da bi bili katoličani priče Kristusove z besedo in zgledom.

Jože Roblek

Vsesvetna pesem

Za vse svete gremo na grobove,
da obiščemo vseh mrtvih domove.
V vsakem grobu leži nekdo,
ki je bil včasih kot mi, a ga več ni
in ga nikoli več med nami ne bo.

Vsem mrtvim prižgemo toplogoreče sveče,
poklonimo jim krizanteme spokojno dišeče,
zimzelene vence iz ljubezni na grob položimo;
prosimo za naš delež večne onstranske sreče,
da bi vsaj lahko umrli, če že težko živimo.

Na koncu poti ni na svetu nobenega križišča,
ne moreš naprej ne nazaj, na nobeno stran,
bitje srca ne doni več v temnem predoru telesa,
le duša, duša naprej zimzelene luči,
zimzelene luči so božje in kažejo v nebesa.

Milena Merlak

Misijonska nedelja

Pravzaprav si moramo odgovoriti le na tri osnovna vprašanja: ali verujemo v Kristusa in Cerkev, ali zaupamo Cerkvi, v kateri živi Kristus, ali ljubimo Kristusa in Cerkev.

Ali verujemo v Kristusa in Cerkev?

To izpovedujemo v veroizpovedi. Ne samo vero v Kristusa, tudi vero v Cerkev. V nicejsko-carigrajski izpovedi celo bolj točno izrečemo svojo vero: "verujem v eno, sveto, katoliško, apostolsko Cerkev". S tem sami sebi nalagamo obveznost. To ni pripadnost kakšnemu športnemu klubu, to je življenje v Cerkvi. Posvečena je v Kristusu. Zato je „vesoljni zakrament“. Človeški element je od Boga hoten, saj ravno v zakramentu-Kristusu se človeštvo očiščuje in odrešuje. In „Kristusova skrivnost“ je prav v tem, da zaživi ta „vesoljni zakrament“ v vseh narodih, da prežari vse omike, da se učloveči v njih, jih posveti in povelja. Skrivnost učlovečenja se neprestano nadaljuje v posameznikih, narodih, v vsem človeštvu. Če nimamo te vere, je misijonstvo nesmiselno. Potem je nesmiselno, da je kdaj šel en sam misijonar med „pogane“.

Danes nam je ta vera potrebna že za osebno življenje. Da, Kristusa bi mnogi sprejeli, a ne Cerkev. Vera v Cerkev je opešala.

Vendar gori isti božji ogenj v tej naši Cerkvi, ki nas tolikokrat razočara in moti s svojo človeško slabostjo. Če smo poštene, si priznamo: naša osebna slabost nas mora prav tako motiti. A ostane vera. To je skala, na katero gradimo svoje krščansko bivanje in tudi misijonsko delo.

Ali zaupamo Cerkvi, v kateri živi Kristus?

Danes bi nam Kristus ponovil: „Ne bodite boječi, maloverni!“ Cerkev potuje skozi stiske sveta. In če danes ves svet govori o samih krizah, kako ne bi bila v krizi Cerkev. Sicer pa: ali ni to zanj normalno? Kdaj pa je bila doba, ko ni bilo v Cerkvi in izven nje kriz in prelomnih časov, brezupnih položajev, in upanja proti upanju?

In vedno so reševali krščanstvo tisti, ki so zaupali Cerkvi: ne zaradi njene zunanje moči, ampak zaradi njene preroditvene sile, ki izhaja iz Kristusa.

Danes se moramo vsi vprašati: smemo še reči, kar smo tako radi naglašali, da čutimo s Cerkvijo? Gremo z njo v trpljenje, ponižanje, iskanje, garanje ali pa stojimo ob strani križem rok in morda celo pomagamo pobirati kamenje tistim, ki napovedujejo ne le konec Cerkve, ampak smrt Boga?

Nergači in kričači niso nikdar

reševali Cerkve in krščanstva, pač pa tihi, ponižni garači. In če danes papež z vsem škofovskim zborom prosi, naj vložimo vse sile v reševanje sveta — k čemur spada predvsem misijonsko delo — potem smo pred časovnim izpitom. Pa je pred izpitom tudi naše krščanstvo.

Ali ljubimo Cerkev?

Nekateri bi radi razdvojili: da ljubimo Kristusa; ne pa Cerkve. Je to možno? Kar je Bog združil, naj človek ne loči. Cerkve brez Kristusa ni. In ekonomija odrešenja je po Kristusovi volji ta — preko Cerkve, v kateri milostno živi in odrešuje.

Gre za eno ljubezen, ki je ne moremo deliti, če nočemo izdati Kristusa in njegov evangelij. Ta ljubezen je gnala apostole na vse strani tedaj znanega sveta. Ta ljubezen je gnala vélike duhove v nove celine, ki so jih odkrili. In ista ljubezen vodi vsakega misijonarja tudi danes. „Vsa Cerkev je misijonarska.“ Tega ni zapisal „nekdo“, ampak ves škofovski zbor s papežem vred v Misijonskem odloku na koncilu. Gre za vsakega posameznika in za vsako skupino in za nas v ce-

loti. Vsak lokalni škof je soodgovoren za vso Cerkev, vsak duhovnik, vsak vernik. Če se ne dokopljemo do te pristne ljubezni, nam deset koncilov ne pomaga. Ostali bomo v mrtvilu.

Če moremo odgovoriti na ta temeljna vprašanja: da verujemo v Cerkev v vsej njen globini in širini, jo sprejemamo z vsem božjim in človeškim, tudi z vidnim vodstvom: papežem in škofovskim zborom, če imamo zaupanje v to Cerkev, če resnično ljubimo Kristusa in njegovo Cerkev, potem ni treba še kaj spregovoriti za misijonsko nedeljo, ki naj nam samo osveži tisto, kar smo sprejeli in čemur smo se obvezali pri krstu.

In to je namen misijonske nedelje. Ni prvo „nabirka“. Kako radi bi bili „miloščinarji“! Gre za duha, prepričanje, zavest odgovornosti. To mora prebuditi ali še poživiti vsako leto misijonski praznik. Brez tega, pa četudi odnemo v številčne podatke, je le obliž za našo „nevero“. Gre za notranjo moč prvih stoletij, ko se niso spraševali zakaj, ampak preprosto: misijonsko živeli.

Franc Sodja

.....

Moderna kultura množičnih sredstev, mnogovrstni mednarodni odnosi in stiki, potovanje in izseljevanje nudijo misijonskemu krščanstvu nove možnosti in nalagajo nove dolžnosti. Kristjani ne živijo več v zaprtem svetu, pač pa pred očmi vsega človeštva. Tisk, radio in televizija dajejo nekristjanom spoznati naše obnašanje in veselje do vere, ali pa našo brezbriznost za verske zadeve. Naš čut za skupnost in naša odgovornost sta postali bolj očitni in razvidni.

Bernhard Häring

Iz Izpovedi sv. Avguština

Že se je bližal dan — Ti si vedel zanj, mi nismo vedeli — ko ji je biló sojeno, ločiti se od življenja. In zgodilo se je, brez dvoma po skrivno tihih določbah Tvoje previdnosti, da sva stala nekega dne samá naslonjena na okno, odkoder je bil razgled na notranji vrt hiše, v kateri smo stanovali — bilo je v Ostiji ob Tiberi — in si ločeni od vrvenja sveta po dolgi in utrudljivi poti v miru nabirali novih moči za popótovanje po morju. Tam sva prijetno kramljala.

Pozabljaó, kar je bilo za nama, in stegujoč se za tem, kar je bilo pred nama, sva se povpraševala vpričo Tebe, ki si resnica, kakšno neki bo večno življenje svetnikov, ki ga oko ni videlo in uho ni slišalo in ki v človekovo srce ni prišlo...

Tu mi je mati rekla: „Sin, kolikor zadeva mene, me ne veseli nobena stvar več v življenju. Ne vem, kaj naj še počnem na svetu in čemu še živim. Saj se nimam ničemur več nádejati na zemlji. Eno sámo je bilo, zaradi česar sem si želela pomuditi se še nekoliko med živimi, namreč da bi videla tebe kot katoliškega kriststjana, preden umrem. To željo mi je Bog izpolnil bolj kot obilno, saj mi je dano, gledati v tebi celó služabnika božjega, ki se je povsem odpovedal pozemeljski

sreči. Kaj torej še delam tu?“

Kaj sem ji na to odvrnil, se ne spominjam prav. Toda komaj pet dni zatem ali kak dan več je nenadoma zbolela za vročico in legla. Ko je tako ležala, jo je obšla nekega dne slabost, da se je trenutek onesvestila. Pritekli smo skupaj, a že se ji je vrnila zavest. Zagledala je mene in brata Navigija, ki sva stala kraj postelje, in naju je še tako rekoč napol odsotna vprašala: „Kje sem bila?“

Nato je uprla oči naravnost v naju — bila sva prepala od žalosti — in dejala: „Tu bosta pokopala svojo mater.“

Jaz sem molčal in le s silo zdrževal jok. Brat pa je rekel nekaj besed, iz katerih je bilo slišati kakor željo, češ, ljubše bi mu bilo, da bi umrla doma, ne pa na tujem.

Ko je bolnica to slišala, ga je s plašnim pogledom karajoče ošnila, kaj da mu prihajajo take misli, nato pa se je ozrla vame in rekla: „Vidiš ga, kaj pravi!“ Pa spet obema: „Pokopljita moje truplo kjerkoli: zavoljo njega si ne delajta nemira in skrbi! Prosim vaju samo to, da se me spominjata ob Gospodovem oltarju, kjerkoli že bosta.“

Ko je spravila to misel v besede, kakor je pač mogla, je umolknila in znova jo je obšla slabost...

In tako se je njena verna in po-
božna duša ločila od telesa v
šestinpetdesetem letu starosti, ko
je bilo meni triintrideset let (1.
387)...

(9. knjiga, 10-11)

— — —

Prišel mi je opomin, naj se
vrnem k sebi. Res sem se vrnil
in stopil sem pod Tvojim vod-
stvom v svojo notrino in zmogel
sem, ker si mi Ti postal pomočnik.
Vstopil sem in videl — kakor je
bilo že oko moje duše slabó —
ravno nad tem očesom svoje du-
še, nad svojim umom, nepremen-
ljivo luč... Ta luč je bila čisto
druga kot vse telesne luči...

O večna resnica in resnična
ljubezen in ljubljena večnost! Ti
si moj Bog, k Tebi zdihujem noč
in dan, ko sem te prvič spoznal,
si me dvignil k sebi, da bi mi ti
pokazal, kako v resnici biva, kar
si mi kazal, le da jaz še nisem
bil tisti, ki bi bil videti mogel.
Zakaj tvoj silni žar, ki se je
izlival name, mi je slepil in odbi-
jal slabotno oko in vztrepetal
sem v ljubezni in grozi: in videl
sem, da sem daleč od Tebe v
krajini nesličnosti, in biló mi je,
ko da slišim tvoj glas iz višine:
„Kruh vélikih sem: zrásti pa me
boš užival. Vendar se ne bom jaz
spremenil vate, kakor se jed tvo-
jega mesa, ne, ti se boš spremenil
vame.“

In iskal sem pot, kako bi si
pridobil moč, ki bi bil sposoben

po njej tebe uživati. Ali nisem je
našel, dokler se nisem oprijel
Srednika med Bogom in ljudmi,
človeka Jezusa Kristusa, ki je
nad vsem, Bog, blagoslovljen na
veke, in nas kliče in govori: Jaz
sem pot in resnica in življenje.
On je primešal méšu jed, ki sem
bil za nje uživanje preslab, zakaj
Beseda je meso postala, da bi se
tvoja modrost, po kateri si vse
ustvaril, izpremenila naši otroški
nebogljenosti v mleko.

Kesno sem te vzljubil, Lepota,
večno davna in večno nova, kesno
sem te vzljubil! In glej, bil si v
meni in jaz sem bil zunaj in tam
sem te iskal in nelepa spaka sem
se poganjal za lepimi liki, ki si
jih ustvaril. Z menoj si bil, jaz
s teboj ne. Daleč od tebe so me
držale stvari, ki bi sploh ne biva-
le ne, ko bi v Tebi ne bilé. Klical
si in klical, da si mi gluhoto pre-
bil. Bliskal si in žarel, da si mi
slepoto pregnal. Sladkó zavonjál
si mi in vsrkal sem tvoj vonj in
zdaj koprnim po tebi. Okusil sem
Te in zdaj sem Te lačen in žejen.
Dotaknil si se me, pa sem zagorel
po tvojem miru.

O Resnica, luč mojega srca,
naj mi ne govori moja tema!
Blodil sem pa sem se Tebe spom-
nil. In zdaj, glej, se vračam hro-
peč in od žeje koprneč k tvojemu
studencu.

Naj ne bom sam sebi življenje:
slabo sem živel iz sebe, zdaj se
v tebi oživljam.

(7. knj., 10. 18; 10. knj., 27)

Ob 60 letnici

Veličino pomena 29. oktobra 1918 za slovenski narod more danes po 60 letih doumeti le tisti, ki pozna vsaj vodilne silnice, ki so vplivale na tisočletno zgodovino slovenskega naroda in njegovo oblikovanje. Predvsem pa se mora poglobiti v razvoj dogajanj od ilirizma preko leta 1848 do 1918. Ko bo pa spoznal namene in načrte avstro-ogrske monarhije s slovenskim narodom, bo razumel, zakaj so naši predniki s takim navdušenjem, v nepopisni sreči in veselju doživljali in slavili osvobojenje 29. oktobra 1918.

Zgodovina dokazuje, da smo bili Slovenci nad 600 let v avstro-ogrski monarhiji zaničevano in brezpravno ljudstvo. Po letu 1948 — pomladi narodov — so se tudi Slovenci, četudi v začetku še nekam boječe, začeli osveščati, da so kljub maloštevilnosti vendarle polnovreden **narod**, kateremu pripadajo iste pravice in priznanje, kot so jih deležni veliki narodi. Vedno močnejša je bila zahteva po priznanju slovenskega jezika, slovenskega šolstva, svobodnega kulturnega ustvarjanja, skratka vsega, kar pripada svobodnemu narodu. Danes bi rekli, da je bil to boj za **osnovne človekove pravice**.

Slovenci smo bili razkosani in razdeljeni po petih avstrijskih

kronovinah in Ogrski, tako da smo bili razen na Kranjskem dodeljeni zvečine drugim narodnostim. Te so po namenih in načrtih avstrijskega cesarstva preprečevale vsako možnost združitve in zatirale vsak poizkus povezave posameznih delov Slovenije v skupno narodno upravno enoto. Naši vodniki tedanje dobe so uvideli, da je za ohranitev in rast slovenskega naroda nujno, da se združi v **Zedinjeni Sloveniji**.

Tudi med drugimi slovanskimi narodi avstro-ogrske monarhije so se pojavljale zahteve po osvoboditvi. Borbenost vsakega teh narodov je vlivala poguma drugim, ki so zasledovali iste cilje. Slovenci in Hrvatje pa so se povezali za uresničitev **jugoslovanske ideje**, v kateri so vedno bolj spoznavali edino rešilno pot, ki vodi k osvobojenju Slovencev, Hrvatov in Srbov, živečih v avstro-ogrski monarhiji.

Avstrija pa je ostala nedostopna za zahteve slovanskih narodov. Še prav posebej se je znašala nad Slovenci, nad katerimi se je zatiranje stopnjevalo do okrutnosti: preki sod, ječe, streljanje. Med prvo svetovno vojno smo doživeli nove dokaze, da je avstro-ogrska monarhija obsodila Slovence na narodno smrt.

Korošec, Krek in sodelavci so skrbno ocenjevali položaj v sve-

tu, na fronti, med slovanskimi narodi in vse možnosti razvoja. Iz vsega tega se je rodila slovita **majniška deklaracija**. To je bilo politično dejanje epohalnega pomena za naše vstajenje in osvobojenje.

V letu 1918 so se dogodki razvijali z izredno naglico in dramatično napetostjo. Vsaka poteza in izjava dr. Korošca, ki je postal vodilna osebnost tiste dobe, je zahtevala previdnost in odločnost. Kdaj eno, kdaj drugo, je odvisno od daljnovidnosti politika in državnika. To pa je Korošec nedvomno bil.

Majniška deklaracija je zajela ves slovenski narod in pripegljala do zmagovitega **29. oktobra 1918**. Mnogi, ki so doživljali tisto dobo, so že prikazovali nazorno, kaj je pomenil za slovenski narod 29. oktober 1918. Naj navedem besede enega priznanih slovenskih političnih komentatorjev, časnikarja dr. Alojzija Kuharja, ki je na proslavi 40 letnice 29. oktobra v New Yorku leta 1958 med drugim dejal:

„29. oktober je eden izmed največjih dni v zgodovini slovenskega naroda. Izjava, ki so jo takrat v imenu slovenskega naroda dali poklicani in zakoniti zastopniki, je eno izmed največjih, če ne največje zgodovinsko dejanje, ki ga hranimo v svojih svetih izročilih. Z njim smo napravili usoden prelom v naši zgodovini. Slovenski narod je takrat rekel, da je spoznal, da vodi pot, po kateri

je bil hodil, neizprosno v narodovo smrt, in da jo zaradi tega za vedno zapušča. Izjavil je tudi, da je po dolgem premišljevanju, tehtanju in iskanju našel novo pot, ki po njegovem odkritosrčnem prepričanju vodi v življenje; z vero v srcu stopa na to novo pot.

Ta zgodovinski prelom je podoben sklepu armade, ki je podrpla za seboj mostove in izročila svojo usodo novim obrežjem in nepoznanim obzorjem.

29. oktober ni bil storjen pod pritiskom, ampak prostovoljno, po svobodni odločitvi naroda in njegovih voditeljev.“

Jugoslovanska ideja je zmaga. Njene vsebine pa v novi državi niso vsi pojmovali in razlagali tako kot Slovenci in Hrvati. Zato je prišlo do trenj in nezaželenih zapletljajev in tudi tragičnih dogodkov. Toda kljub vsemu smo Slovenci v Jugoslaviji dosegli velik del svojih ciljev: slovensko šolstvo od osnovnih šol do univerze; slovenska kultura, znanost in umetnost so dosegle blesteč razmah in dobile največje priznanje v Slovenski akademiji znanosti in umetnosti; ljudske prosvetno delo in združništvo sta zajela Slovenijo do zadnje vasi; utrjevala sta narodno zavest in zavednost na trdni gospodarski in idejni osnovi.

Komaj dobrih 20 let po 29. oktobru 1918 nas je zagrnilo novo gorje. Vojna, okupacija, preseljevanje, talci, koncentracijska

taborišča, in vrhu vsega tega krvava komunistična revolucija. Sprejeli smo vsiljeni nam boj na vseh frontah z edinim ciljem — ohraniti narod pri življenju, da bo deležen težko pričakovane svobode. Razočaranje: prevaran za svobodo je bil — kljub neizmer- nim žrtvam zanjo — slovenski narod izročen komunistični dik- taturi. Še danes trpi. Tisoči pa so odšli v svet, v tujino, v svo- bodo.

Naš boj se nadaljuje. Kako pri- tegniti in vključiti vanj nove ro- dove? Nepoznanega nihče ne lju- bi in ne spoštuje. Zato je nujno, da omogočimo novim rodovom, da bodo spoznali slavno sloven-

sko tisočletno zgodovino ter boje in žrtve naših prednikov. Potem bodo vzljubili svoj narod, četudi živijo v svetu, in spoštovali svo- je prednike. Ponosni bodo, da so Slovenci, in bodo nadaljevali boj za svobodo slovenskega naroda. Spoznali bodo, da morejo jugo- slovansko idejo, izraženo v maj- niški deklaraciji, in pridobitve 29. oktobra 1918 uresničiti, če bodo neprestano in složno zasle- dovali veliki cilj: suveren slo- venski narod mora postati prost vsake diktature, da bo mogel svobodno odločati o vladavini **slovenske narodne države** in o njenem odnosu do južno-slovan- skih narodov.

Miloš Stare

Karel Mauser

Spomin na škofa Rožmana

Še mi je pred očmi tista vo- gelna soba v bolnišnici Sv. Aleša, zadnje zemsko bivališče škofa dr. Gregorija Rožmana.

Sedel je v naslonjaču in molil brevir. Roke so se mu tresle, ze- lo tresle in trepet tistih rok mi je težko del. Zdelo se mi je, da se upirajo temu, kar prihaja.

Prišel mi je na misel rožma- rin, ki so mu ga dali v domači va- si, ko je bil na obisku na Ko- roškem. Prinesel ga je s seboj v Ameriko, zavitega v mokro cunjo in v srebrn papir. Ni ga hotel zavreči, na poseben način se ga je oklepal. Skoraj teden dni ga je

imel v svoji sobici, nekega dne pod noč že je klical po telefonu.

„Rožman tukaj.“

„Kdo?“

Žena ga ni prepoznala po gla- su, mene ni bilo doma, bil sem v tovarni.

Bilo mu je nerodno.

„Škof Rožman. Vejico rožmari- na sem prinesel od doma. Revna je že, listki odpadajo, morda bi jo le deli v lonček in poskusili. Ne morem je zavreči.“

Takoj drugo jutro sem odšel po rožmarin. Imel sem občutek, da mu je skoraj nerodno zaradi meh- kosti, ki jo je pokazal. Dali smo

vejico v kozarec vode. Bilo je prepozno. Po nekaj dnevih so odpadli zadnji lističi. V stebelcu ni bilo več življenja.

Pred očmi mi je stopilo tisto stebelce rožmarina, ko sem gledal trepet prstov. Ni jih mogel krotiti.

Rožman in rožmarin.

Grenkost v obeh.

Ko je ležal spokojno v cerkvi Sv. Lovrenca, sem mu v tisti noči, ko smo v molitvi čuli pri njem, porinil vršiček rožmarina pod mašni plašč. Nesel ga je s seboj.

Moral sem mu ga vrniti.

Zdaj je tega že deset let, moj Bog, deset let. Med prsti vrtim njegovo nalivno pero, ki sem ga dobil v spomin. Na drobno vgravirano zgoraj: Dr. Gregorij Rožman.

Kako sladki in boleči hkrati so ti spomini.

Vidim vrbe žalujke na lemontski božji njivi, skoraj do tal povešene veje v blaženi tišini, velik križ blizu ograje, blizu njega rdečkast kamen.

Tudi na njem je vklesano njegovo ime.

Teža križa in plačilo.

Nemara ni po naključju rdečkast kamen tako blizu križa.

Pravijo, da za velikim človekom ostane vedno praznina. Ne verujem v ta stavek. Za velikim človekom ostane samo polnost. Smrt le razveže, kar je bilo v telesu vezanega, smrt le sprosti, kar je bilo v telesu stisnjeno in na kraj privezano. Zdaj je povsod.

Čudovito lepo je obiskovati človeka, ki gleda večnost. Sam se je dotakneš in lažje živiš. Mislim, da je ravno v tem polnost, ki za mrtvim ostane.

Večnost pokladajo na naše prste.

(Napisano ob 10-letnici smrti škofa Rožmana l. 1959)

Od krščanstva do brezboštva

(Nadaljevanje)

ZAKAJ SO GRADITELJI SO- DOBNEGA ATEIZMA ZAVRGLI KRŠČANSTVO IN POSTALI ATEISTI?

Zgodovina prvih sedemnajst stoletij Cerkve skoraj ne pozna javnega brezboštva. Govori sicer o heretikih, o ljudeh, ki so tajili to ali ono versko resnico. So pa še vedno verovali v Boga.

Osemnajsto stoletje, stoletje razvoja znanosti, doba ostre borbe proti katoliški Cerkvi, pa je že vidno zaznamovano z ateizmom. Brezboštvo, ki se je doslej skrivalo v podzemlju, je stopilo zdaj v javnost.

Ne moremo sicer reči, da so bili veliki pisatelji in misleci formalno ateisti. Enciklopedisti, izdajatelji velikega francoskega „poučnega slovarja“, ki sta ga urejala D' Alembert in Diderot in pri katerem so sodelovali Rousseau, Voltaire, Holbach in drugi, so pod videzom znanosti pobijali (v smislu racionalizma in deizma) razodeto vero in krščanstvo. Voltaire je bil eden najbolj strupenih do Cerkve, a vero v bivanje Boga je še ohranil. Bili pa so seveda nekateri, ki so že trdili, da ni Boga. Med temi je zlasti viden Diderot.

1. Osemnajsto stoletje: Diderot

Denis Diderot, francoski filozof, pisatelj, vodilni razsvetljenec, pobudnik in izdajatelj velike francoske enciklopedije, znanilec francoske revolucije, je živel od leta 1713 do 1784. Vzgojen je bil pri jezuitih. Trinajstleten je prejel tonzuro, stopil je v kleriški stan. Nosil je cilicij, spokorni pas. Leta 1735, star 22 let, je na pariški univerzi prejel doktorski naslov iz umetnosti. Z jezuiti ni imel nobenega stika več.

Ko je dokončal študij, se je predal intelektualnemu in moralnemu postopanju. K temu so ga priganjale njegova umska nadarjenost, izredna sposobnost prilagojevanja, nenasična radovednost in neukročena počutnost. Kljub velikim talentom je zaradi vihravega značaja živel v precejšnji revščini, katero je okušala tudi njegova družina.

Na vprašanje, kaj je vplivalo, da je nekdanji gojenec jezuitov in poznejši vodilni enciklopedist izgubil vero v Boga, bi mogli odgovoriti: Zasmehovanje proti vsem strukturam Cerkve, nova odkritja znanosti, ki so kazala na spremembo sveta, napačno poudarjanje

svobode in neodvisnosti... vse to in še marsikaj drugega, ne nazadnje seveda svetopisemske besede: „ne bom služil...“ in „bosta kakor Bog“ je pripomoglo k postopnemu izgubljanju vere.

2. Devetnajsto stoletje in socializem

Industrijska revolucija, obdobje sprememb v gospodarski in družbeni ureditvi ob uvajanju strojne produkcije v velikih obratih, se je začela ob koncu osemnajstega stoletja v Angliji in kmalu zajela druge zahodnoevropske države in ZDA. Rodila je mnogo dobrega; prinesla pa je tudi marsikatero socialno krivico, ki je pospešila val brezboštva, ki se je kot olje razlil po svetu, ki je bil prepojen z racionalizmom in pozitivizmom, s svobodomiselstvom in bojnim razpoloženjem do Cerkve.

V to dobo spadajo Feuerbach, Marx in Engels. V tej dobi imajo svoje korenine njihovi nasledniki Lenin, Stalin in vsi današnji marksisti.

Ludwig Feuerbach

Feuerbach, živel od leta 1804 do 1872, je bil Bavarec, sin slavnega jurista. Filozofijo in teologijo je študiral v Berlinu in v Heidelbergu. Od leta 1829 do 1832 je poučeval v Erlangenu. Zaradi napačnega pisanja o smrti in neumrljivosti je proučevanje moral opustiti. Izključen iz univerzitetne katedre je razvijal svoje obtožbe proti veri. Napisal je delo, ki nosi

naslov „Bistvo krščanstva“. V njem je z obratom v materializem zaključil iztek Heglove šole. Boga pokaže kot odtujeni produkt samega človeka, kot idealno dopolnilo njegove realne bede. Verske resnice so le projekcije našega mišljenja in naših skrbi. „Po njem so teoretiki ateizma dodali komaj še kakšen argument proti religiji ali krščanstvu. Marx sam je bil prepričan, da je po njem vera v Boga v bistvu minirana. Njegov vpliv na Marxa in na Engelsa je kljub očitku, da Feuerbachov materializem ostaja kontemplativen, brez praktične dimenzije, silno velik. Vsaj tako velik, kot je vpliv Aristotela na sv. Tomaža Akvinskega.

Feuerbach je torej prepričan ateist. Do tega usodnega koraka je prišel po Heglu, po stalni borbi proti vsemu, kar ni materialno, po lastni zagrenjenosti, po ostrim kritiki vsake religije in po zmedenosti, ki je vladala v tisti dobi.

Karl Marx

O Marxu, ki je bil rojen leta 1818 v Nemčiji, v kraju Trier, in je umrl v Angliji, v Londonu, leta 1883, moremo komaj reči, da je bil kdaj kristjan.

Bil je judovskega rodu. Njegov oče — racionalist, svobodomislec, deist, po poklicu advokat — je zaradi zunanjih okoliščin prestopil v protestantizem. Mati je s sedmimi otroki šla po njegovi poti šele leta 1825, ko je Karl imel 7 let. Z 18 leti se je zaročil s štiri leta

starejšo Jenny von Westphalen, hčerjo liberalnega plemiča. Študiral je pravo in filozofijo. 23 let star je branil doktorsko tezo o Demokritovi in Epikurovi filozofiji narave. V tem delu je izpovedal popoln ateizem. Vse to pa ga ni motilo, da se je dve leti zatem cerkveno poročil s svojo izvoljenko.

Marx je bil bistrega duha, imel je velik smisel za raziskovanje in znanstveno urejenost. Nahajal pa se je v enakem položaju kot delavci, katere so tolažili, da naj zaradi obljube nebeškega plačila sprejmejo svoj položaj socialne odvisnosti in bede.

Ko je postal urednik „Renskega lista“, je z vso silo nastopil proti tako mu predstavljenemu Bogu, ki dela ljudi pasivne in socialno podložne. Za njega je krščanstvo absolutno zlo. Če prebiramo njegove prve spise, ne moremo reči, ali je hotel socialno svobodo, da bi uničil religijo, ali pa je hotel uničiti vero, da bi dosegel socializem. Njegovo brezboštvo je bilo tako absolutno in radikalno, kakor je bilo slabotno njegovo in družinsko krščanstvo. V borbi za osvoboditev družbe je našel pred seboj krščansko prusko državo. Ni je mogel prenašati. Sprejel je brez pridržka Feuerbachovo trditev. Pred Nietzschejem je naznanil, da je Bog umrl. Dejal je: „Rajši bi bil kot Prometej privezan na skalo, kakor da bi bil učljiva stvar Očeta Zeusa“.

Friedrich Engels

Engels, Marxov sodelavec, soavtor „Komunističnega manifesta“ in „Kapitala“ ter avtor temeljnih del zgodovinskega in dialektičnega materializma, je bil sin bogatega tekstilnega industrialca. Rojen je bil 1820 v Barmenu, umrl pa je leta 1895 v Londonu.

Bil je iskren luteranec. Heglov vpliv in ideje, ki so vladale v času njegove mladosti, pa so ga privedle v socializem. Oddaljil se je od vere, čeprav mu je bila ta pot zelo težka. Svojemu prijatelju je pisal: „Vsak dan molim. Molim skoraj ves dan, da bi spoznal resnico. To delam, odkar sem začel dvomiti. Vendar ne morem se vrniti, da bi našel vašo vero. Medtem, ko to pišem, mi solze zalivajo oči. Sem obupan. Kljub temu se mi zdi, da se ne bom pogubil. Mislim, da bom prišel k Bogu, ki si ga moje srce tako želi. To je še znamenje božjega duha, zaradi katerega sem pripravljen živeti ali umreti.“ Na žalost se Engelsove želje niso uresničile. Korak za korakom se je pogrezal v brezbožni sistem. Odgovore za svojo krizo pri 18 letih je namreč iskal in seveda ne našel pri Schleiermacherju, Straussu, Heglu in Feuerbacherju, torej pri pisateljih, ki so mnogim pokopali vero.

Lenin

Lenin-Uljanov, Vladimir Iljič, rojen 1870 v Simbirsku ob Volgi,

danes Uljanovsk, umrl leta 1924, star 54 let, zadet od kapi, je sin rodu ruske mladine, ki je spremeni marksizem v komunizem in odprla brezboštvo široka vrata. Živel je pretežno v inozemstvu (London, München, Ženeva in Zürich). Aprila 1917 se je skupaj s sodelavci vrnil v Rusijo in pod njegovim vodstvom je boljševiška stranka izvedla oktobrsko revolucijo in vzpostavila oblast sovjetov. V teoretskih delih se je uveljavil kot najpomembnejši teoretik marksizma, ki se je z njim razvil v novo kvaliteto, marksizem-leninizem.

Vero je izgubil v mladosti. V otroški dobi je v družini prejel precej verske vzgoje. Toda njegov bistri razum in nemirno srce se nista zadovoljila. Močnejši so bili zunanji vplivi. Pravoslavno Cerkev je imel za zaveznika carja, diktatorskega vladarja Rusije. Nekaj časa je še veroval. Ko pa so obesili njegovega brata Aleksandra, obtoženega sodelovanja pri atentatu na Aleksandra III., je dokončno prelomil s krščanstvom. „V njegovem ‚spreobrnjenju‘ je nekaj silno tragičnega: „Ko je spoznal, da ni Boga, si je strgal križec z vratu, pljunil nanj in ga vrgel proč! Njegova odločitev je bila nepreklicna. V veri je videl zgolj negativni družbeni pojav“.

Stalin

Stalin, Josip Visarionovič, pravo ime Džugašvili, je živel od leta

1879 do leta 1953. Po Leninovi smrti si je zgradil položaj neomejene avtoritete, odstranil iz državnega in partijskega vodstva Trockega, 1927 partijsko levico, 1929 desno krilo v partiji. Resnične in možne politične nasprotnike je dal v insceniranih sodnih procesih (največ 1936—1938) obsoditi na smrt, v ječe, koncentracijska taborišča, izgnanstvo v Sibirijo in podobno. Na konferencah v Teheranu, Jalti in Potsdamu s Churchillom in Rooseveltom je razdelil svet. Po njegovi smrti je njegovo skrajno samovoljo, povezano s kultom osebnosti, prvi odločno kritiziral Hruščov. Leta 1956 in 1961 so Stalina na 20. in 22. kongresu KP SZ politično obsodili.

Tudi on je bil v mladosti veren. Vstopil je celo v pravoslavno bogoslovje z namenom, da bo postal duhovnik. Zaradi svojih revolucionarnih idej pa je bil iz semenišča izključen. Revolucionar je postal zaradi slavohlepja in georgijskega nacionalizma. Marksist pa je postal, po njegovih lastnih izjavah, zavoljo svojega družbenega položaja. Oče je bil delavec v tovarni za čevlje in tudi mati je bila delavka. V okolju, ki je bilo na družbeni višini njegovih staršev, je vohal revolucijo. Upornik je končno postal zavoljo silne nestrpnosti in jezuitske discipline, ki je vladala v pravoslavnem semenišču, kjer je prebil nekaj let.

(Konec prihodnjič)

Otrok iz epruvete

Pred kratkim je bila rojena Leslie Brown. Nič posebnega, saj se je isti dan po svetu rodilo še zelo veliko otrok. Posebnost pa je v tem, kako se je njeno življenje začelo. Leslie je „otrok iz epruvete“. Zaradi organske okvare njena mati ni mogla zanositi in zdravniki so izvedli oploditev v laboratoriju, oplojeno jajčece pa spet vložili v materino telo. To rojstvo je povzročilo po svetu veliko senzacijo. Oglasili so se zdravniki, moralisti in celo vrsta drugih strokovnjakov.

Gotovo se s srečnimi starši veselimo novega življenja in želimo, da bi se mala v redu razvijala ter se tudi sama veselila daru življenja, kljub temu pa njen primer vzbuja vrsto pomislekov, ki niso zgolj moralne narave.

„To je popolnoma novo stanje, o katerem se do sedaj Cerkev še ni izrekla,“ je dejal škotski kardinal Gordon Gray. Povedal je še, da bo Cerkev pojasnila svoje stališče šele po temeljitem študiju, on sam pa da ima osebno velike pomisleke ob takšnem načinu.

Gerard Mc Clean, škof iz angleškega mesta Middlesbrougha, je izjavil, da „to ni spočetje, kakor ga hoče narava.“ Po njegovem tudi ta primer spada med načine, ki jih je obsodil papež

Pij XII., ko je odklonil umetno oplojevanje. Jezuitski teolog Virgilio Rotondi je v dolgem članku v rimskem dnevniku „Il Tempo“ odklonil takšno pomoč staršem. Prepričan je, da je to protinaraven način, zato tudi ne more biti v skladu z etiko. Naj je želja po otroku še tako velika, ne dopušča izbire kakršnega koli sredstva. Cilj ne posvečuje sredstev. Podobno misli tudi Dionigi Tettamanzi, ki je svoja stališča opisal v italijanskem katoliškem dnevniku „Avvenire“. Ob vseh teh pomislekih po dodaja, da bo treba vprašanje vsestransko preštudirati in da bi bila vsaka sodba lahko usodno prenagljena.

Zelo zanimivo gleda na vso zadevo liverpoolski pomožni škof Harris. On bi zakoncema, ki bi se odločala za takšen načn, zastavil troje vprašanj: Ali se dejanje vrši v okviru zakona? Ali si otroka želita iz medsebojne ljubezni in bo tudi otrok deležen vse njune ljubezni? Ali jima pri naravnem dejanju zakonske ljubezni znanost samo pomaga? Če bi na vsa tri vprašanja pritrdilno odgovorila, bi jima brez pomislekov svetoval, naj se odločita za to metodo. Še manj pomislekov ima irski škof Lucey. Zelo jasno je povedal, da „trenutno ne vidi, da bi bilo kaj narobe, če zakonca uporabita to metodo, če na noben

drug način ne moreta imeti otrok.“

Dunajski teolog dr. Andreas Laun je povedal, da moralna teologija ne pravi vnaprej „ne“, vendar moramo biti zelo previdni, saj gre za človekovo življenje. Podobno kakor škof Harris postavlja nekatere pogoje, oziroma vprašanja, na katera bi bilo treba najprej odgovoriti. Predvsem gre tu za vprašanje, ali se dejanje izvrši v okviru zakonske zveze. Dunajski moralist pa dodaja, da je treba ob teoloških odgovorih še na nekatera druga vprašanja, zlasti tista, ki zadevajo nevarnost „genetičnih zlorab“. Važno je namreč tudi to, kakšen bo otrok, in ne samo, ali bo živ.

Tajnik ameriške škofovske konference škof Thomas Kelly je poudaril, da je „krščanska morala vedno zahtevala zavarovanje procesa posredovanja človeškega življenja. Dejstvo, da je znanost sposobna tako ali drugače spremeniti ta proces, še ne pomeni — gledano z očimi moralista — da ima tudi pravico to storiti.“ Baltimorški nadškof William Borders sicer ni jasno povedal, kaj misli o etičnosti takšnega posega, pač pa se je začudil, da se svet tako veseli novega napredka znanosti, ki bi pomagal doslej nerodovitnim ženam, hkrati pa s splavom ubija tisoče nerojenih otrok.

Zdi se, da je vse nejasnosti najbolje opredelil znani moralni teolog p. Bernhard Häring: Dej-

stvo je, da je Pij XII. obsodil umetno oplojevanje, ni pa jasno, če spada primer družine Brown tudi v to obsodbo. Po takratnem pojmovanju umetnega oplojevanja je šlo za oploditev s semenom tretje osebe, tukaj gre pa za nenaraven način oploditve znotraj zakona bioloških staršev in vsi izrazi medsebojne ljubezni so se zlivali v željo po otroku.

Slovenski zdravniki vsaj po prvih izjavah sodeč niso bili najbolj navdušeni nad dogodkom. Imeli pa so nekatere pripombe v zvezi z oblakom prahu, ki se je dvignil ob rojstvu male Leslie Brown. Po njihovem mišljenju (prepričani smo, da je edino pravilno) bi ne smeli nikdar objaviti imen prizadetih staršev; gotovo spadajo v okvir poklicne tajnosti. Skrbi jih nevarnost „genetične manipulacije“ ter morebitnih „tehničnih spodrslijajev“, ki bi utegnili imeti usodne posledice pri otroku.

Veliko stvari je pri „primeru Brown“ še nejasnih. Počakati bo treba, da jih pristojni strokovnjaki pojasnijo in razložijo. Tudi moralna razsežnost je še v znamenju vprašanja. Odklanjanje vnaprej je prenačljeno in nemestno prav tako kakor pretirano veselje nad napredkom medicinske znanosti. Gotovo ne bo treba predolgo čakati odločilne papeževe besede. Samo takrat bomo lahko v imenu Cerkve upravičeno rekli jasen da ali ne.

(Družina)

Prizor iz zadnjega dejanja Shakespearove komedije „Sen kresne noči“ v uprizoritvi Slovenskega gledališča Buenos Aires na odru Slovenske hiše in v režiji Maksa Borštnika (5., 6. in 11. avgusta). Od leve na desno: Marjan Adamič (Filostrat) — na sliki skoraj zakrit, Maruška Batagelj (Spak), Janika Pezdirc (Hermija), Gregor Batagelj (Lisander), Sonja Čop (Gorčica), Marko Mele (Egej), Franci Stanovnik (Demetrij), Helena (Mari Makovec), Maks Nose (Oberon), Ivanka Čop (Grašek), Kristina Jereb (Tītanija), Marta Križ (Pajčevina), Frido Beznik (Tezej), Milka Pezdirc (Hipolita), na kupu na tleh rokodelci (Borštnik, Lojze Rezelj, Darjan Šifrer, Franci Šturm, Marko Kočar in Blaž Miklič). Foto Marko Fink.

Vprašanja

Kdo si, ki rad bi kupil narod moj?

S čim si prišel za duše barantát?

O siromak, da vidiš naš zaklad,
razdril bi šotor, zbežal še nocoj.

Kdo si, ki rad bi vodil narod moj?

Si naskrivaj si kdaj izprašal vest?

Si našel, da do zadnjega si zvest?

Če nisi, skleni roke nad seboj.

In ti, ki rad bi pel nam: Narod moj! —

si že izmeril njega globokost?

Občutil pevcev davnih dni modrost?

Prepléhek nam, piščalkar, spev je tvoj. —

Veš, kaj je dolgih, težkih tisoč let?

Veš, kaj izsanjal v njih je kralj Matjaž?

Moj narod moder je kot kralj Matjaž,

moj narod star je težkih tisoč let!

Oton Župančič

Sedež v vlaku

Včasih na vožnji v službo ali domov v vlaku sedim. Kadar slučajno dobim sedež, seveda. Saj največkrat moram potovati stoje. Na srečo traja vožnja le pol ure, če se vlak po nepotrebnem ne zamuja. A te pol ure je zame marsikdaj zelo ploden čas. Nikdar mi misli niso tako gibke, domiselnost tako živa, kot je na vožnji. Seveda, če se ji prepustim. Saj, če kdaj vendarle ujamem kak sedež, navadno berem. Toliko stvari je, o katerih bi se rad poučil, toliko pisateljev, ki bi jih rad bral, toliko vprašanj, ki me vznemirjajo, da skušam porabiti vsak čas, ki mi ostaja po delu. Kadar sedim, največ berem, če imam le kaj beriva pri sebi, in največkrat kaj imam. Kadar potujem stoje, mnogokrat tudi kaj berem, dostikrat ne morem. Zjutraj pač skušam prebrati dnevnik, da vsaj približno vem, kaj se v svetu godi. Zvečer pa so mi oči trudne. Tudi gneča v vlaku in vzajemno suvanje ne poživljata veselja do branja. Neprestano moteno in pretrgano branje ne daje užitka.

Kadar ne berem, razmišljam. Tudi opazujem in zopet razmišljam. Škoda, da tedaj ne morem svojih misli kako zapisati ali drugače ujeti. Res sem že marsikaj napisal tudi na vlaku, na kolenih ali stoje na torbi, celo vsaj odlomke marsičesa, kar sem obja-

vil. Zato pa je tako, kot je, bo kdo dejal. Je in naj bo. A ne bi mogel niti tega storiti, kar do-sežem, če ne bi časa in navdihov čim bolj izkoriščal. Ko pa bi mogel zajeti še marsikaj, kar se mi zlasti na poti v glavi zbudi ali v glavo pripodi, bi imel kaj več za objavo. Morda celo kaj bolj-šega. Za urednike, ki me zalezujejo. Za bralce, za katere včasih vendar zvem, da bero, kar napišem. Celó za tiste, ki jim je moje pisanje preučeno, ki se pritožujejo, da ga ne razumejo; zanje še posebej pišem te vrstice in si domišljam, da vsaj tokrat pišem razumljivo za vsakogar, za vsakogar razen tistih, ki ne umejo, ker umeti nočejo. In pišem celo za one, ki sploh ne bero in nikakor samo mojega ne.

Kadar me ne vznemirja preveč kako vprašanje ali kadar sem preveč truden, da bi se ubadal z njim, tedaj pa opazujem. Dogajanje zunaj ob progi, dogajanje znotraj v vozu. Ljudi in njihove obraze. Kaj vse bi se dalo brati iz njih, ko „ljudi bi brati znal“, kakor je to mogel Ev. Krek? Ali ni na vsakem obrazu napisana vsa zgodovina človeka, ki ta obraz nosi, svetu razkazuje. Čeprav skoraj vsi ljudje skušajo ohraniti čim bolj malomaren videz, razen kakih ves čas čebljajočih študentk ali kakega na ves svet pozablja-

jočega parčka. Ti živijo v svojem svetu in se za soljudi sploh ne menijo. Za njih mene ni, a oni zame so. Včasih nadležni, drugič vsaj opazovanja vredni.

Opazujem dogajanje in opazujem obraze. Zanimivo je gledati zlasti neko vrsto žensk, včasih res nekoliko priletnih in že polnejše postave. Kako te iščejo, kje bi se še dal odkriti kak sedež, ali kako bi duševno koga prisilile, da bi jim prepustil svojega. Zdijo se neokretne, razen v očeh, a kako priskočijo, ko se kak sedež sprazni! In potem na njem zadovoljno ždijo kot mačka v zapečku.

Vem in razumem, da je težko stati, saj tudi mene taka vožnja večkrat zdeluje. Še težje stoji, kdor si je naložil ali pridelal kaj več težje. Vem, da tak težko gleda zlasti mlajše in manj obložene, vsaj na videz tudi bolj spočite, ki se valjajo po sedežih in ne vedo in nočejo vedeti, da smo nekoč mlajši prepuščali sedeže starejšim. In pa damam, ko so te še bile. Tega ne vedo in bi se jim zdelo času neprimerno, da bi to vedeli ali se celo po tem ravnali. Danes je jaz središče sveta, bližnjik ne zanima, razen kadar ga potrebuje. Danes jaz poskrbim zase, drugi naj za sebe.

A zakaj je danes tako, ko je nekoč lahko bilo drugače? Zakaj

danes mladi ne razumejo, da starejši težje stojijo, zakaj se ne umikajo niti prav starim, marsikdaj niti materam z otrokom v naročju ne?

Tako razmišljam in iz opazovanja, v katerem sem se hotel spočiti, zopet zaidem v razmišljanje. In zopet se mi porajajo misli, za katere marsikdaj obžalujem, da jih ne morem zapisati, da zopet zatonejo v pozabo. Zlasti se mi vzbujajo vprašanja: Ali tiste ženske, ki tako bistro iščejo in tako spretno zasedajo prostore, svoje sinove ali vnuke učijo, kako se je treba obnašati, da je treba starim pomagati, jim prepuščati sedeže? Ali pa svoje puščajo, da delajo kakor delajo, od drugih pa pričakujejo, da bodo ravnali boljše, vsaj takrat ko same hočejo sedeti?

Vprašujem se tudi, kaj danes delata dom in šola. Ali se tukaj nikoli ne spregovori vsaj o pravilnem, če že ne o lepem vedenju? Nas so o tem učili in nekaj nam je ostalo. Sploh pa se pri tem spomnim tistega, in tudi res sočustvujem z njim, ki je vzdihnil: Nekoč, ko sem bil mlad, so me učili, da moram spoštovati starejše, sedaj, ko sem starejši, naj bi spoštoval mladino, kdaj neki bo prišel čas, ko bo kdo mene spoštoval?

Vinko Brumen

Težnja skupnosti, da bi si podredila in uničila posameznika, ni posebno nevarna; veliko hujša nevarnost za samostojno človeško osebnost pomeni želja, da bi z zaprtimi očmi na glavo skočil v množico in se v njej utopil.

Simone Weil

Tihomorsko poletje na gozdnem izseku

I.

Opoldne, ko sonce
na sinji sipini leži,
in listje ne upa si dihati,
da ga iz sanj ne zbudi,
le muha na strunah luči
muzicira pri tleh,
da sonce drhti z uspávanko,
polno miru o stvareh.

In kača obstane.
glavó položí na štor;
da miška pokuka z luknjice,
veter se zlekne pod bor.

Morda smo iz Raja nekoč
smeli nesti le glas,
ki z glasom se veže v pesmico,
s pesmico v rešeni čas.

Kózmos: slovenski astri podobna cvetica, ki se odpre že v začetku avgusta. — Pesnik upa, da v tem izseku, kjer nastopajo navadne stvari, mali in veliki bralec najdeta tudi nekaj nenavadnega.

Vladimir Kos

II.

Opoldne ne more držati
uteži miru,
na tehtnici nitke pájčevne
padejo sence strahu.

Ravní završijo
in sonce se zdrzne iz sna.
Oblaki v morjé odrinejo.
Veter zavzdihne v tla:

da miška se skrije,
da kača zdrsi skoz bršljan,
da z lačnih dalj vrne k boru se
z težkim prhútanjem vran.

Pod krila si citre pospravi
zdaj muha za let.
„Spet pridi!“ šepeče kózmos ji,
„pesem brez pesmi je svet.“

Novi Mauserjevi knjigi:

KAREL MAUSER: ZEMLJA SEM
IN VEČNOSTI

Izdala Slovenska kulturna akcija kot svojo 102. publikacijo. Knjigo je slikovito opremila Bara Remec. Pensiško zbirko je pregledno uredil in svojemu prijatelju napisal tople spominske besede na grob dr. Tine Debeljak.

Karla Mauserja smo doslej poznali kot spretnega pripovednika, zdaj se nam je pa po smrti predstavil

tudi kot pesnik. Kot pripovednik je življenjsko verno oblikoval zemljo in ljudi in bil priljubljen po vseh kontinentih sveta. V enem izmed svojih pisem mi je z rahlim gnevom potožil: „Sem za preprostost v literaturi in za Mohorjevo. Večerničar sem in večerničar ostanem, naj bo to komu pogodu ali ne.“ Naj k temu dostavimo še besede, ki jih je napisal dr. Debeljaku: „Naj tista gospoda, ki misli, da ne bi znal nekaj drugače povedati, ve, da imam

tudi svoja čustva.“ Ranila ga je puščica, ki je priletela od strani, odkoder jo je najmanj pričakoval, in omalovaževala njegovo domačijstvo. Vendar Mauser ni bil trs, ki ga zamaje vsaka sapica. Duhovno preropen je nadaljeval svojo pot k večni lepoti in resnici.

Kakšen je bil Karel Mauser kot človek, kot pripovednik, kot pesnik in publicist? Kot publicist je bil povsod zaželen, kot laični govornik je bil idejno neprekosljiv. Kot človek je bil izredno skromen in uglajen. Ni se prišteval med vrhove slovenske literature, čeprav jim je bil blizu. Tudi se ni vključil v nobeno literarno strujo. Če ne bi bil pripovednik, pesnik in publicist, bi morda postal slikar. Bržkone bi nam slikal sama tihožitja, ne meneč se za druge likovne struje. Ker je bil izrazito duhovno bitje, si ga — zgolj simbolično — lahko predstavljam kot meniha v tihi samostanski celici, kjer se pogovarja s svojim Bogom o človeku in večnosti. Trpka je zavest, da je človek, ki je bil v polnosti svojega ustvarjanja, zatisnil svoje trudne oči. Njegove bogate misli še danes objavljamo ob raznih prilikah. Toda smrt za Mauserja ni bila nekaj strašnega, ampak odrešilnega na krivuljastih potih življenja.

Njegove pesmi? Ni jih cenil previsoko in kot nekaj zveličavnega in popolnega v zboru drugih pesnikov. Takóle se je sam skromno izrazil v eni izmed svojih vodilnih pesmi:

„Od vekomaj, o Bog, si vedel,
da ne bom velik,
daj mi majhnemu

svojo roko. Amen.“

Karel Mauser je bil predvsem pesnik narave. Ne narave, kakor jo vidimo s prostimi očmi, ampak narave, projicirane v duhovnost. Ko prebiramo njegove pesmi, se nam zdi, da hodimo mimo drobnega studenčka, ki se vije mimo poljskih rož in belih brez svojemu izvoru nasproti. V vsaki drobni cvetki, mimo katere je šel, je čutil dih božjega stvarstva in je pobožal cvetko z ljubečimi očmi. Šel je skozi noč in mimo nas kakor baklja, ki je prezgodaj izgorela. Vse, kar je ustvaril, je bilo preprosto — toda iskreno, človečansko. Iz slikovitih srčnih utrinkov, ki nam jih je zapustil, bi mogel napisati novo domačijsko povest, ki bi gotovo med preprostimi bralci žela mnogo več uspeha, kakor ta knjiga, namenjena izobražencem. Saj je znal v teh domačijskih povestih zadeti na pravo ljudsko struno.

Naj bo kakorkoli že — Karla Mauserja moramo prišteti med naše najpomembnejše in najpopolnejše kulturne ustvarjalce v zdomstvu.

Mirko Kunčič

MAUSERJEV „SIN MRTVEGA“ v FRANCOŠČINI

Neutrudni prevajalec in širitelj slovenske literature v tujih jezikih dr. Ferdinand Kolednik, ki živi v Podgorjah na Koroškem, je izdal pred kratkim v francoščini roman Karla Mauserja „Yerné, le fils du défunt“. Založila La Pensée Universelle, Pariz, 222 strani.

„Sin mrtvega“ je izšel najprej v Koroški kroniki kot podlistek, leta

1947 pa v samostojni knjigi. Snov je zajeta iz vojnih let, ko je mlinar Klevž v boju ustrelil ranjenega Premca, ki se je plazil proti njemu. Ni ga ubil nalašč, toda ko je našel v žepu ubitega sliko družine in naslov, ga je začela peči vest. Noč za nočjo se mu prikazuje ubiti in Klevž nima več miru. Slučaj hoče, da pride k njemu sin mrtvega. Bil je študent, nekoliko šibkega zdravja, sirota, zato so ga poslali na kmete, da bi se utrdil. Mlinar ga takoj spozna, vzljubi ga, prav tako njegova žena; tudi Jernej vzljubi nove starše in kmečko življenje in ostane kar v mlinu. Klevž mu hoče izpovedati svoj greh, a se boji, da bi mu Jernej ne odpustil, zato odlaša in šele na smrtni postelji najde dovolj moči za priznanje. Jernej mu odpusti. Klevž ga posinovi, mu prepusti vse premoženje, Jernej pa se poroči z županovo hčerjo in ostane za vedno na novem domu.

Pisatelj je hotel v prvi vrsti pokazati, kako se ubiti prikazuje kot vest in privid, zato je težišče v očiščenju in odkupu. V celoti pa je zajeto pisano kmečko življenje v Grapi pri Kropi na Gorenjskem, običaji, delo, fantovsko vasovanje in plesi, ljubezen in poroke, za Jerneja pa osporavana ljubezen do županove Mince. Njen oče ne mara, da bi se menila z Jernejem, ki nima posestva, toda dekle noče očetovega bogatega snubca in gre rajši za deklo v sosednjo vas. Ko pa dobi Jernej Klevževo posestvo z mlinom, so vse ovire odstranjene in v Grapi se začne novo življenje.

Mauser pripoveduje preprosto, ljudsko, ker je sam izjavil, da hoče pisati za „preprostega človeka preprosto“, gre za nekak domačijski roman. Vaško življenje opisuje realistično, v celoti, poudarek pa je na moralnem svetu. Njegovi ljudje so dobri in slabi, gorenjsko bahati in napihnjeni, a tudi ponižni in polni človečanske toplote. Pisatelj je mojstrsko prikazal njihovo vsakdanje življenje, globoko pa se je vživel tudi v njihov notranji svet. V tem je pretresljivo tragičen Klevž, ki je v vojski nehote ubil nasprotnika, a je moral zato delati vse življenje bridko pokoro, da se je njegovo življenje použilo kot sveča.

O Kolednikovi francoščini ni treba poudarjati, da je dovršena, saj je dobil že 2. decembra 1938 za prevod Jurija Kozjaka zlato medaljo Francoske akademije, pozneje pa še druga francoska priznanja in odlikovanja. — Namen Kolednikovih prevodov je, da bi svet opozoril na Slovence.

Tako se je sedaj Mauserjev Sin mrtvega pridružil Kolednikovim prevodom iz Jurčiča, Finžgarja, Meška, Terčelja, Beličiča, Majcna, Piščančeve, p. Bazilija in drugih.

Zelo težko je slovenske prevode spravljati med druge narode, ki Slovencev sploh ne poznajo. Kolednik mora sam poskrbeti za prodajo, če hoče vloženi denar dobiti nazaj! Za vsa ta prizadevanja za širjenje slovenske literature med drugimi narodi Kolednik doma še ni dobil priznanja.

Martin Jevnikar

Še o Marijinih porodnih bolečinah

V eni izmed zadnjih številčk Duhovnega življenja je bilo rečeno v zvezi s filmom „Jezus iz Nazareta“, da ni pravilno prikazano Jezusovo rojstvo, ker se v njem prikazuje Marija v težkih porodnih bolečinah, kar naj bi bilo v nasprotju z naukom o njenem deviškem porodu. Dobili smo dopis nekega bravca, češ da ne razume, zakaj naj bi Marija ne imela porodnih bolečin kot vsaka druga mati. Kot Kristus naj bi tudi Marija bila v vsem podobna ostalim ljudem razen v grehu — torej tudi v prenašanju bolečin, tudi porodnih. Kaj je k temu reči?

Dejstvo, da Marija ni imela porodnih bolečin, ne pomeni, da ne bi bila nam podobna v prenašanju bolečin in trpljenja. Resnica je, da za Kristusom nihče ni toliko trpel na tem svetu kot prav ona. Trpljenje je namreč sorazmerno z ljubeznijo, Kristusa pa nihče ni tako ljubil kot prav ona, zato ni nihče tako sotrpel z njim kot prav ona. Po pravici jo zato Cerkev imenuje kraljico mučencev, ker je pretrpela mučeništvo srca, ki je neprimerno hujše kot vsako telesno trpljenje. Iz tega pa seveda ne sledi, da je Marija morala prestat tudi vse tiste telesne bolečine, ki jih redno morajo pretrpeti ljudje. Tako npr. Marija ni poznala bolezní, kot tudi Kristus ne. In

še mnogo drugih bolečin ne, ki so skupne večini ljudi. Tako celotno katoliško izročilo, torej sveti očetje in teologi, uči, da je bila Marija obvarovana porodnih bolečin pri Kristusovem rojstvu, ki je bilo deviško in torej čudežno. Katoliški nauk o Marijinem deviškem porodu obsega naslednje elemente: Marija je ostala devica ob Kristusovem rojstvu; porod je bil čudežen; Marija je bila obvarovana porodnih bolečin; Marija je ohranila nedotaknjen telesni znak devišstva. Ni sicer jasno, kako se je ta porod izvršil, gotovo je le, da je bil čudežen in zato edinstven. Ko gre za razodeti nauk — in tu gre za takšnega — so dejstva drugačna, kot pa bi jih po naravni pameti pričakovali. In tako jih moramo tudi sprejeti, čeprav jih ne razumemo. So to skrivnosti, ki nam še tudi po razodetju ostanejo nedoumljive. Da je bila Marija obvarovana porodnih bolečin, je torej eden od elementov vsesplošnega katoliškega nauka v zvezi z dogmo Marijinega devišstva. Naj navedem za zgled samo besede največjega teologa vseh časov, sv. Tomaža Akvinca, ki o tej stvari pravi takole: „Kristus je prišel na svet iz zaprtega materinega telesa in tako ni bilo pri tem rojstvu nobene bolečine“. Kot torej Marija ni bila podobna ostalim materam v rodni Kristusa, tako jim tudi ni podobna v nekaterih okoliščinah, ki spremljajo porod. Kukovica

Johan Bojer-Božo Vodušek

III

Nikake sanje niso. Prav zares hodi spet tukaj okrog hiše in v hišo in sem in tja. Obstane in ogleduje nekaj, kar prepozna, strmi daleč tja na hribe ali pa na veliki fjord, preko katerega drsijo bela jadra. Saj mora vse takoj objeti in si vtisniti v dušo. Siva koča se ni nič pomladila, vendar še zmeraj leži tam kakor mati za nas vse. Hlev s travnato streho še zmeraj ždi nad svojo modrostjo. Zunaj v svetu so konji, krave, orodje, vse, kar moraš imeti, tam se računa po koristi in po denarju. Tukaj pa so prijatelji. Zdaj pa zdaj gre pogledat brusni kamen za skednjem. Velikokrat stoji pred uro na steni in se pogovarja z njo. Naenkrat pa se mu zazdi, kakor da vidi svojega očeta. Starec hodi okrog hiše z ukrivljenimi nogami in upognjenim hrbtom, vročerkven, kakor da je iz smodnika, ampak

zadovoljen s tem, kar ima. Morten, njegov sin, je bil tisti, ki je tiščal in tiščal vanj, dokler ga ni pripravil do tega, da se je poskusil povzpeti više. In kako se je skončalo? Nekega dne je oče visel v skednju in kdo je bil pravzaprav kriv? Pa saj Morten je bil namenjen to popraviti, šestkrat popraviti. Ali ni bilo tako? In zdaj se je pač vrnil domov z bogastvom, da napravi veliko posestvo, ali ni bilo tako?

Ali čemu že zdaj premišljevati o vseh teh težkih stvareh? Nad kuhinjo je majhna gosposka sobica z zastori na oknu. S predalnikom in posteljo. Jasno je bilo, da bo tamkaj spal. In kako sčadko je spustiti se v materine blazine, zatisniti oči in videti, da si doma, biti uspavan od šumenja Kvidalskega slapu. Objame te globok, miren spanec, poln ugodja, ki ga nisi občutil že dolga, dolga leta. Pozno dopoldne se

Morten prebudi in že stoji mati pred njim s kavo in pogačo na pladnju. „Kako si spal?“ ga vpraša in ga tako nežno gleda. „Ah, to je res hudo!“ pravi, se izteguje v postelji in se smehlja.

Medtem ko pije kavo, sede mati na rob postelje. „Tebi se pač zdi, da nismo nikamor prišli s posestvom?“ ga vpraša z negotovim glasom in ga skoraj boječe pogleda. Saj ve, da je sinoči s Petrom obhodil njive.

Kaj naj odgovori, njene roke ne pričajo o lenobi. Štediti in stiskati nikoli ni znala. Mislila je pač kakor on, da bo nekega dne prišlo bogastvo samo od sebe. Kaj torej zato, če hodi malo preveč pogosto k trgovcu, ali pa deli s sosedom, ki mu je denar pravkar pošel? Ali misli, da se je Morten vrnil s polnimi žepi, z bajko domov? Ali mislijo to njegovi bratje in sestre? Ampak poglej vendar, kako je njen obraz razoran, kako so njeni lasje tenki in beli! Oči so velike, polne daljnih slutenj. Mati, mati, ali si res to ti?

Zdaj pa si ona prične lajšati srce od te in one skrbi. Peter je tako nagel, tako surovo ji odgovarja, kadar je jezen in pogosto ji celo grozi, da bo šel svoja pota. Posestvo tako ne bo njegovo, pravi. Čemu naj bi ostal tukaj in garal, saj je vendar ista revščina iz leta v leto. Knut pa ima tako bistro glavo. Škoda, da ne more postati odvetnik ali pa župnik. Za kmetско delo ni prav posebno

spreten. In ko to pripoveduje, opazuje Mortena. Ali ve za kakšen svet?

On se grenko nasmehne, a v prihodnjem trenutku mati že govori o nečem drugem. „In ona, ki je tako kratko živela!“ vzdihne in si ga ne upa pogledati.

Morten ve, na koga misli, in čez nekaj časa ji odgovori s tem, da jo lahko pogladi po licu.

Potem vzame ona pladenj in gre.

On, ki je včasih kar švigal okrog in je imel toliko govoriti, hodi sedaj počasi iz hiše in v hišo in ne govori veliko. Ali čuti, da ni tisti, ki so ga pričakovali? Videl boš, ta vrnitev bo razočaranje zate in za druge. Ali zakaj tako zaboli v glavi, kadar pogleda na hribe ali v dolino proti velikemu fjordu? Ta pokrajina je tako nemirna, strmo se dviga in strmo pada. Omotica se ga ga loteva, čuti potrebo, da bi segel po nečem, da bi se oprijel. Ali je to prerija, ki se je ne more tako hitro odvaditi? Zdaj sredi poletja so noči svetle kakor dnevi. Dogni se, da mora takoj po polnoči vstati in se potikati po gozdu in polju. Kako je vendar nebo na zahodu v taki noči okrašeno z zlatom in škrlatom. Noge se mu kopljejo v rosi, smuka liste z vejic in roke se mu zmočijo. Ali je nemara to drozd, ki že poje? Kvildalski slap vpleta vse v svoje večno šumenje. Doma! poje. Pozdravljen! poje. Morten stoji na hribu, ko sonce vzhaja in vsa po-

krajina še spi. Ampak veliki fjord se blešči pod njim in zrcali gore na zahodu z njihovimi snežnimi vrhovi. In preko tega zrcala veslajo ribiški čolni, ki prihajajo z lova na slanike. Čez nekaj časa prične pihati z morja lahen veter, potemni vodo in nosi s seboj njen slani duh. Morten stoji in ga vdihava. Vse to, kar je pogrešal v tujini in kar se je ne-prenéhoma kopičilo v njem — končno le! Vsak dan se mu zdi, da ga pokrajina in spomini bolj in bolj premagujejo, vpijajo globlje in globlje vase. Ko bi mogel zdaj napisati pesem ali pa zaigrati na violini!

In tukaj je najmlajša sestra Meta, trinajst let ima in je zmeraj polna nagajivosti. Če stoji zunaj na dvorišču in se nekoliko razgleduje, se za skednjem nekaj zasmije in prikaže se njen rdeči obraz z rumenimi kuštravimi lasmi. „Ali se meni smeješ?“ — „Tebi!“ pravi. „Zakaj se mi smeješ?“ — „Ko pa si tako čuden.“ — „Le počakaj!“ Približa se ji in je ves jezen. Ona zakriči in steče in podita se preko travnikov.

Prvo soboto na večer pride njegova najstarejša sestra Randi domov. Služi na nekem posestvu, ampak slišala je o njegovem povratku. Zdaj je že popolnoma dorasla žena, velika, z rdečimi lici in s kodrastimi svetlorjavimi lasmi. „Kako, kaj si res ti!“ zakliče, se ustavi na pragu in strmi vanj. „Kaj imaš brado, Mor-

ten? Kaj si si kupil brado v Ameriki?“ Mora jo zgrabiti malo za rame in jo stresti. „Ne norčuj se iz starega moža!“ pravi. „Ti pa, saj nimaš niti prstana na roki?“ — „Ne, saj to danes ni več v navadi!“ — „Kako — torej imaš kljub temu fanta!“ — „Enega samega!“ pravi ona. „Kaj misliš, da sem z enim zadovoljna!“ — „Da, da, potem pač ne boš marala tega, ki sem ga našel v Ameriki med travo!“ In pokaže majhen zlat prstan z rdečim kamnom. „Ne, kaj takega!“ Obstane, ga ogleduje in se igra z njim.

Drugi se stiskajo okoli nje in gledajo in gledajo. Ojej, ta je pač iz pravega zlata! In zdaj morajo drugi prinesti, kar so dobili: Meta blago za obleko iz modro progatega katuna, mati rdeče pisano ruto, toliko da si jo upa pogladiti. In Peter prinese svojo ovratno iglo in Knut žepno uro. Amerikanski izdelek je, kajpada, in samo prisloni uho, pa boš slišal, kako gre in tiktaka, prav imenitno je. „Saj si si napravil veliko škodo!“ vzdihne mati. Morten zamahne z roko. „Ah, saj veš, Amerikanci so zmeraj bogati.“

Kar naenkrat pa se mladina domisli, da se mora iti igrat. Morten opazuje svoje brate in sestre. Bili so pravi otroci, ko je odpotoval. Zdaj pa so veliki in komaj jih je prepoznati. „Zadnji!“ zakliče Meta in ga sune v rebra, da bi ga prebudila. On steče za njo, ona zdrvi, tuli od veselja. Ali je to predstojnik občinskega

sveta, ki tako nori? Kmalu se jim vsi pridružijo. Nastane dirjanje okrog poslopij, kričanje, smejanje, vriskanje. Spet so otroci. Mati mora iz hiše in jih gledati. Konča se s tem, da se Morten in Peter spoprime, in prav zares, mlajši brat premaga starejšega.

Pri večerji so vsi zbrani, razen Simena. Spominjajo se ga. Zdaj je pač zaposlen s spravljanjem žetve. Večerno sonce riše zahodno okno na tla, obrazi se pozlatijo. Morten opazuje svojega brata Knuta. Saj je nekako dora-stel, ampak dolg in šibek je. Njegov svetlo modre oči so tako nedolžne, čeprav neprestano kuje kake zvijače. Prav zdaj pripoveduje zgodbo o nekem medvedu, ki stanuje v bližnjem bregu. In seveda jo je sam doživel. Mati se vsa preplaši. „Ampak tega nisi nikoli poprej pravil!“ Randi pa se oglasi: „Ah, Knut doživi toliko čudovitih stvari, da še časa nima, da bi vse povedal.“ Vsi planejo v silen smeh. Da, da, če ne marajo verjeti.

V nedeljo zjutraj, ko se vsi odpravljajo v cerkev, pravi Peter: „Vzeti moraš plavko in jo zapreči, Morten!“ Ampak Amerikanec odgovori, da je bil v hlevu in vprašal plavko, vendar ona bi se danes najrajši odpočila. „Da, ampak mati bi pač rada sedela zraven tebe.“ — „Tako! to je pa nekaj drugega. Torej bom šel in še enkrat vprašal plavko!“

Potem znova sliši stari glas zvonov nad pokrajino.

Tih, topel poletni dan je, žetev se je pričela, seno je v kopicah, na cestah mrgolijo ljudje in vozovi. Plavka klopoče pred vozom in Morten sedi poleg matere, ki ima danes novo ruto okrog vratu. Prehitijo Petra, Knuta in Meto. Rdečelična deklica jima maha v pozdrav in se jima smeje. In marsikdo sname klobuk pred Amerikancem. Da, da, zdaj se bodo pač tudi za Kvidal pričeli drugi časi, pravijo, da je neznansko bogat.

Morten gleda predse in nekaj časa molči. Nazadnje vpraša: „Kje je pokopana?“

Mati tako tiho odgovori: „Na severni strani pokopališča tik zraven starega lensmana.“ Čez nekaj časa ga pogleda: „Pravkar so postavili na grobu graniten steber, saj ga boš pač pogledal?“

„O,“ pravi obotavljaje se, „ne vem, če bom danes mogel.“

Potem stoji na griču pred cerkvijo in je novodošel Amerikanec, na katerega vse gleda in okoli katerega se jih mnogo zbira. Ne-koč je bil Erik Foss, zdaj pa je Morten. Šolski tovariši mu nudijo roko. „Torej si res ti? Kako se ti godi?“ In vsekakor ga vprašajo tudi o tem, kako se godi o-nim, ki so odpotovali skupaj z njim. No, da. Erik ni dočakal starosti, o ne. Da, da, o tem so slišali, ampak kaj je z drugimi? Drugim se prav dobro godi. In zdaj Morten samega sebe ni več prepoznal. Bil je prav tak kakor

vsi drugi Amerikanci, ki so se vrnili. Odgovarjal je z eno ali dvema besedama. Ni maral pustiti ljudi preblizu.

„Kaj pa s Kalom Skaretom, ki je menda dobil tako veliko posestvo?“ ga vpraša nekdo. In Morten prikima, seveda, Kal ima dobršen kos zemlje. „In hiše?“ vpraša nekdo drugi. Ali je res, da stanujejo samo v ilovnatih kočah? Morten je odgovoril, da so hiše take, kakor jih imajo po navadi prvi naseljenci, zdi se, da se Kal prav dobro počuti v svoji. „In koliko krav in konj ima približno?“ — Prav zares, Morten jih ni bil štel, ampak bilo jih je precej in s časom jih bo še več.

In Ola Vatne — ali je bilo kaj pametnega iz njega? In kako se je vživel v to, da je bil poročen s polkovnikovo hčerjo? Morten je odgovoril, da se Olu in Elzi godi izvrstno. Prav dobro se razumeta, in on je pravi možakar. In nazadnje ga vprašajo po Peru Föllu. No, da, tedaj se je Morten malo obotavljal. Končno pa je rekel, da je bil Per v zadnjem času nekaj bolan, ali upati je, da se bo spet popravil. Sicer jima gre dobro, Ani in njemu. Kaj pa pravi k izseljevanju? Ali svetuje mladim ljudem, naj gredo od doma? Morten se je smehljaj in ni hotel reči niti da niti ne. V Ameriki je prav tako kakor drugod, dobro in slabo.

Strmeli so vanj. No, z njegovi mi besedami tudi niso vedeli kaj

početi. In če je kdo hotel imeti kaj novic o svojih tovariših na oni strani, da bi jih nosil od hiše do hiše, ni imelo smisla obračati se nanj. Tam pa stoji stari kmet z Ramsöya, tršat mož s črno brado, z ovratnikom pod brado in zlatimi uhani v ušesih. Danes mu ponudi roko — čeprav je Morten samo s Kvidala. Pozdravljeni doma, pravi, in kako se godi hčeri, Ani? Zdi se, kakor da starcu ni nič mar oni, s katerim je poročena. Ne, po Peru niti ne vpraša. Kmalu nato pa stoji mlada žena poleg njega. Prav res, kaj ni to Bergitta, Anina sestra? Ali je še zmeraj tako mlada in lepa?

Potem je povabljen, naj jih obišče na Ramsöyu, da se bo stari lahko v miru z njim porazgovoril. In Bergitta pristavi, da mora vsekakor priti. Kdaj ga lahko pričakujejo? Ko tako stoji pred njim v sivem plašču in s črno svilenoro ruto na glavi, ni sicer čisto gosposodična, ampak vendar nekaj več kakor kako kmečko dekle. Njen nežni rdečelični obraz ne kaže znakov preteklih let. Ali kako, da se še ni poročila?

Čudno je stopiti v staro cerkev, kjer je bil krščen in birman in kjer je tolikokrat pel na koru. Tamkaj na ženski strani vidi mater in sestro. Peter in Knut sedita tik poleg njega. Med petjem se mu zgrinjajo spomini in nekaj ga stiska v vratu. Mati se ozre iznad svojega molitvenika in se mu nasmehne.

Šele čez nekaj tednov, ko je

krepko pomagal pri žetvi, se odloči in se napoti nekega sobotnega večera na pokopališče. Nebo je zakrito, vetra ni, travniki so pokošeni, polja so zato toliko višja, nad hribi in fjordom počiva čudovit mir. Stopi na tiho pokopališče, poišče grob z novim obrušnim granitnim stebrom in prebere pozlačeni napis: Tukaj počiva Helena Larsdatter Linde-rud, rojena Noreng. Pod imenom je dan rojstva in dan smrti. Bila je stara samo petindvajset let.

Sede in si podpre brado z dlan-mi. Velikokrat sta se sestala tam-kaj na hribu. Zdi se mu, da sliši njen glas, da vidi njen obraz in čuti njene roke okrog vratu. Ko je umrla, je bila žena drugega. Ali kljub temu se mu zdaj zdi, da je postala spet njegova. Da, da. Tako je moralo priti.

Ko se je zvečerilo, stopi skozi železna vrata in gre počasi domov. O tem pač ni več treba govoriti. Tako je pač moralo priti. (Bo še)

Skoz telefon

Skoz telefon zakliče glas droban:

„Je tam gospod Župančič?“ — Tukaj je. —

Še vprašam drobni glasek, kaj mi če.

„Pa ste res pravi? Je vaš Ciciban?“

zaveseli iz tenkega se grla. —

Pa kaj bi, mala? — „Pesmico od vas.“ —

Oho, to pa ne gre kar na ukaz! —

„Ne veste: meni mama je umrla.“ —

Tako?... Pa pridi, dušica uboga,
pridi si ponjo... In zdaj sem ves reven,
presunjen praznih rok stojim, pohleven,
na srcu težka mi leži naloga.

Ti dušica, ki se za mamo jočeš
in v svoji bolečini nebogljeni
si se z zaupanjem zatekla k meni,
ti morem dati, kar od mene hočeš?

Vélikim pevcem so nekdanje dni
zidala mesta se na strune zvok,
in danes moji pesmi dano ni
siroti eni vtolažiti jok...

Oton Župančič

MED NAMI V ARGENTINI

Nova maša Janeza Cukjatija

V nedeljo 13. avgusta je bilo v cerkvi Marije Pomagaj v Buenos Airesu novomašno slavlje Janeza Cukjatija. Z novomašnikom so somaševali msgr. Anton Orehar, ki je tudi pridigal, provincial slovenskih lazaristov dr. Franc Rode, Franc Bergant, Vinko Bokalič CM, José Bogo (argentinski duhovnik), Jože Horn, Janez Pintar, Franc Sodja CM, dr.

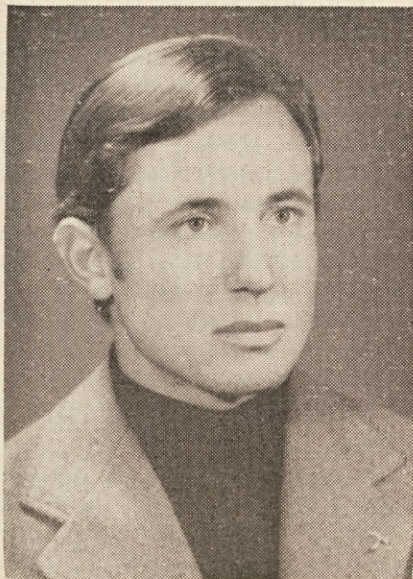

Alojzij Stare in Jože Škerbec. Med mašo je pel „Gallus“ pod vodstvom dr. Julija Savellija in ob orgljanju Anke Savelli-Gaser. Pred vhodom v cerkev je novomašniku izročila križ njegova sestra Angelca, slavnostno kosilo je bilo v dvorani Slovenske hiše, popoldne pa so bile v cerkvi litanije Matere božje in blagoslov.

Novomašnik je 27. februarja dopolnil 27 let. Njegova družina živi v buenosaireskem predmestju Tablada. Brat France je v nadškofijskem semenišču v Devoto, Buenos Aires, brat Marko pa v lazaristovskem bogoslovju v Ljubljani. Novomašnik je obiskoval argentinsko ljudsko in srednjo šolo, ob sobotah pa slovensko, bogoslovni študij je opravil delno v Argentini, delno na papeški univerzi Urbaniana v Rimu, v duhovnika pa ga je posvetil škof dr. Stanko Lenič v Šentgotardu v Sloveniji 1. julija letos. Po novi maši je vstopil v slovensko dušno pastirstvo v Buenos Airesu.

Mašniško posvečenje Andreja Stanovnika

V soboto 2. septembra je bil posvečen v duhovnika kapucin Andrej Stanovnik v redovni cerkvi „Nuestra Señora del Rosario de Nueva Pompeya“ v Buenos Airesu. Novo mašo je pel v slovenski cerkvi Marije Kraljice v Slovenski vasi v Lanusu v nedeljo 10. septembra.

Novomašnik je bil rojen 15. dec. 1949 v Buenos Airesu. Osnovno šolo je začel v zavodu Fatimske Marije in končal v misijonskem zavodu Baragovega misijonišča. Srednjo šolo je opravil v kapucinskem zavodu v Villi Elisa pri La Plati. 1971 je diplomiral kot profesor filozofije na jezuitski fakulteti v San Miguelu, istotam je 1975 diplomiral iz teologije. Noviciat je opravil v Čilu v letih 1975-1976. V letih 1977/78 je bil nastavljen kot voditelj novincev v baziliki Pompejske Matere božje. Večne obljube je naredil 16. julija 1978. V diakona ga je posvetil sanmiguelški škof Bozzoli v Grandburgu 23. julija letos.

Novomašni pridigar je bil g. Franc Sodja, pel pa je mladinski zbor pod vodstvom ge. Zdenke Jan.

Občni zbor društva „Slovenska pristava“

9. julja je društvo „Slovenska pristava“ v Castelarju imelo redni občni zbor. Pri volitvah so bili izvoljeni člani novega odbora: predsednik Pavel Fajdiga st. in odborniki Lojze Boh, Milan Bevk, Marjana Batagelj, Nande češarek, Polde Golob, Miha Gaser, Rudi Gričar, France Jerovšek, Kazimir Keber, Ivan Klemenčič, Rajmund Kinkelj, Mirko Kopač, Bojan Križ, Albin Kočar, Mavricij Kočar, Rok Kurnik, Karel Lisjak, France Pernišek, Janko Sparhakel, France Rant in dr. Julij Savelli.

30-letnica slovenske maše v San Martinu

Slovenska skupnost v San Martinu je obhajala 30-letnico slovenske maše v San Martinu v nedeljo 6. avgusta. Maša je bila vseskozi v sanmartinski cerkvi, sedaj stolnici, zadnji čas pa je v zavodski kapeli nasproti Slovenskega doma. Jubilejno mašo so somaševali sanmartinski škof Menéndez, msgr. Orehar, stolni župnik Clovis, nekdanja dušna pastirja Gregor Mali in dr. Alojzij Starc. Pel je Slovenski pevski zbor pod vodstvom Vinka Klemenčiča. Po maši je bilo v Domu skupno kosilo, ob 3 popoldne pa v kapeli pete litanije Matere božje.

Obletnica društva „Slovenska vas“

V nedeljo 30. julija je društvo Slovenska vas praznovalo svojo 26-letnico. Praznovanje se je začelo z

mašo v cerkvi Marije Kraljice. Maševal je Janez Petek CM, pel pa pevačani pevski zbor pod vodstvom Ivana Meleta. Po skupnem kosilu je bil popoldanski spored: pozdravne besede predsednika društva Andreja Goljevščka, recitacija odlomkov iz Martina Fierra ob diapozitivih, nastop pevskega zbora, govor Boža Finka, nastop folklorne skupine Boga Rožine in družabni del. Prireditev je bila posvečena 100-letnici prihoda prvih Slovencev v Argentino in 30-letnici prihoda slovenskih protikomunističnih rojakov v to deželo.

„Sen kresne noči“

„Slovensko gledališče Buenos Aires“ je uprizorilo v dvorani Slovenske hiše Shakespearovo komedijo v 5. dejanjih „Sen kresne noči“. Delo je režiral Maks Borštnik. Predstave so bile v soboto 5. avgusta dvakrat, v nedeljo 6. avgusta in še naslednjo soboto tudi dvakrat. Režiser je uprizoritev presenetljivo domiselno režiral in veseloigra je tekla igrivo in lahkotno. Sceno je zamislil Marko Jerman, maske pa izdelal arh. Jure Vombergar. Snov veseloigre je zapletena in delo je pisano v verzih, zato je besedilo širši publiki težje dojemljivo. Želeti bi bilo, da bi „Slovensko gledališče Buenos Aires“ vsako leto uprizorilo tudi kako slovensko tehtno dramsko delo.

Pevsko-glasbeni festival

Zvezna odbora SDO in SFZ sta organizirala za soboto 19. avgusta IX. mladinski pevsko-glasbeni festival v dvorani Slovenske hiše.

V 1. delu sporeda so nastopili: instrumentalni tercet Klemenc; Ansambel Triglav — pela Sonja Čop in Franci Schiffrer; Andrej Jan (klavir); Marko Urankar (orglice) in Marko Križ (kitara); dekliški oktet „Slovenska vas“ (pevovodja Ivan Mele); pevski zbor „Karantanija“ (ga. Marija Fink-Geržinič); v 2. delu pa dekliški zbor „Zarja“ (ga. Zdenka Jan); dekliški zbor „Gallus“ (ga. Anka Savelli-Gaser); vokalni kvartet Bernarda in Marko Fink ter Anica in Janez Rode in nazadnje Mladinski zbor San Justo (Andrej Selan).

Scenografijo je zamislil arhitekt Franci Klemenc, za lučne in zvočne efekte je skrbel Janez Jereb, program sta povezovala Marta Urbančič in Pavel Pleško, pred začetkom je spregovoril predsednik SFZ Jože Korošec, ob koncu programa pa je pevovodjem izročila šopek nageljnove predsednica SDO Marija Novak. Občinstvo je povsem napolnilo dvorano.

Romanje v Lourdes

Romanje v buenosaireško predmestje Lourdes je bilo v nedeljo 20. avgusta. Lep zimski dan je olajšal številno udeležbo, saj se je zbralo nad 1500 rojakov. Ob 15,30 se je začela pobožnost pri lurški votlini: pesem, 2 desетки rožnega venca in pete litanije Matere božje; med molitvijo ostalih desetak se je vila procesija v gornjo cerkev: za križem so šli fantje in možje, narodne noše, fantje s kipom lurške Marije, ministranti, redovnice, dekleta in žene in otroci s starši. Ob vstopu v gor-

njo cerkev so romarji prejeli spominsko podobico s sliko Friderika Barage in z molitvijo za njegovo beatifikacijo. Romarsko mašo je za žive in umrle rojake v Argentini daroval msgr. Anton Orehar, ki je v pridigi govoril o našem svetniškem kandidatu Baragu. Ljudsko petje je vodila skupina mož in fantov, na harmoniju pa je spremljal organist Štefan Drenšek.

NOVICE IZ SLOVENIJE

Praznik slovenskih uršulink

23. junija so ljubljanske uršulinke v svoji cerkvi sv. Trojice — ki je sedaj tudi župnijska cerkev — z evharističnim bogoslužjem praznovala 275-letnico svojega prihoda v Ljubljano. Somaševanje je vodil nadškof Pogačnik, ob njem pa je stala vrsta ljubljanskih župnikov in tistih duhovnikov, ki jim pri katehezi pomagajo ušulinke. Eno uro pred mašo je bil orgelski recital s. Cecilije Kobal, med mašo pa je pel zbor sester.

Uršulinke so se naselile v Gorici 1672, odtod so prišle v Ljubljano 1702. Od takrat so delovale v Ljubljani, od 1782 v škofji Loki in od 1903 tudi v Mekinjah pri Kamniku.

V Ljubljano so prišle prve 4 uršulinke na pobudo ljubljanskega meščana Jakoba pl. Schellenburga, naseljenca iz Tirolskega. Naslednje leto so odprle osnovno šolo za dekleta. 1713 so postavili temeljni kamen za sedanjost cerkev in samostan. Samostan je bil dozidan v štirih letih, cerkev, ki velja za biser baročnega stavbarstva, pa šele 1747.

Po vseh uršulinskih zavodih so imeli notranjo in zunanjo šolo. Zu-

Zveza slovenskih mater in žena

Zveza slovenskih mater in žena je obhajala v soboto 2. septembra svojo 12-letnico. Ob 19.15 je v cerkvi Marije Pomagaj msgr. Anton Orehar daroval sv. mašo za vse slovenske matere in žene, po maši pa je bila v dvorani prireditelj, ki jo je povezovala kulturna referentka Zveze ga. Marija Eiletz. Na programu je bil govor ge. Alenke Poznič; prikaz slovenskih modnih ustvarjalk, ki ga je pripravila ga. Nataša Smersu; pozdrav predsednice Zveze ge. Pavline Dobovšek in pogostitev navzočih.

Na julijskem sestanku Zveze je govorila ga. lic. Tinka Šušteršič o poklicu in delu medicinske sestre, na avgustovem pa dr. Marko Kremžar o temi: Žena, dom in svet.

Teološka fakulteta

Za dekana Teološke fakultete je bil za 2 leti izvoljen izredni profesor za moralno teologijo dr. Štefan Steiner; za prodekana pa sta bila izvoljena p. dr. Metod Benedik, OFM-Cap, za Ljubljano in dr. Franc Plemenitaš za Maribor.

nanja šola je bila odprta vsem in je bila brezplačna. V Ljubljani so ustanovile tudi uršulinsko učiteljšče. Za izobrazbo in vzgojo deklet imajo slovenske uršulinke neprecenljive zasluge. Komunistični režim je zatrl tudi njihove šole, zato uršulinke sodelujejo pri katehizaciji mladine po župnijah in se v tej obliki posvečajo oznanjevanju v Cerkvi na Slovenskem.

Škofijski pastoralni svet ljubljske nadškofije

Nova mandatna doba se je začela junija letos. Pastoralni svet ima 18 članov: 8 škofijskih in 2 redovna duhovnika, 1 redovnico in 7 laikov. Posamezne komisije vodijo: za medžupnijsko sodelovanje Jože Kvas, za župnijske pastoralne svete dr. Lojze Šuštar, za družine in poročence p. Miha Žužek, za mladino Lojze Oberstar, delo za študente in izobražence Rudi Koncilija, delo za ministrante in za duhovne poklice Lojze Uran.

Umrli duhovniki

Andrej Stakne

12. junija je umrl za kapjo župnijski upravitelj pri sv. Petru na Medvedovem selu Andrej Stakne. Rojen je bil 1901 v župniji Braslovče in postal duhovnik pred 52 leti. Kot kaplan je deloval v Selnici ob Dravi, na Prihovi, v Središču in na Ljubnem. 1935 je postal župnik na Sladki gori in to ostal 40 let. Božjepotno cerkev je večkrat obnovil znotraj in zunaj. Zadnji dve leti je bil

na Medvedovem selu, kjer je tik pred smrtjo tudi obnovil župnijsko cerkev.

Anton Vode

20. junija 1978 je v salezijanskem vzgojnem zavodu Valsalice v Turinu umrl salezijanski duhovnik Anton Vode. Rajni se je rodil pred 74 leti v Vinjah, župnija Dolsko pri Ljubljani. Še mlad je stopil v stik s salezijanci. Duhovniško izobrazbo je prejel v domovini, na Poljskem in v Italiji. Posvečen je bil v Zagrebu 1932. Vse življenje je bil bolan na pljučih, zato se je posvetil zlasti umskemu in duhovnemu delu. Do konca vojne je bil inšpektorialni tajnik in urednik Salezijanskega vestnika. Napisal je obširen življenjepis sv. Janeza Boska. 1945 se je umaknil iz domovine in nato deloval v Don Boskovem rojstnem kraju, potem kot knjižničar in spovednik v Foglizzu, zadnja leta pa v zavodu Valsalice v Turinu.

Janez Jauh

29. junija 1978 je umrl v Mari-boru jezuit p. Jauh. Rajni je bil rojen na Kokrici pri Kranju 1905. Po gimnaziji v Kranju je študiral na teološki fakulteti v Innsbrucku, kjer je bil posvečen 1936. Deloval je na raznih jezuitskih postojankah na Štajerskem, pred Nemci pa se je umaknil v Gorico, kjer je z msgr. Mirkom Brumatom in drugimi veliko deloval v akciji za pomoč internirancem v Zdravščini in Gonarsu, na Gorškem pa širil češčenje Jezusovega

srca in zbiral mladino v krožkih. 1945 ga je komunistični režim dal aretirati. Zaprt je bil v Ajdovščini in Idriji in nato obsojen na 9 let ječe. Prestal je vseh 9 let, ker ni hotel pristati na noben pogoj. Po zaporu je deloval na Bogenšperku in v Mariboru. Nekaj let je bil tudi upravitelj župnij na Primskem pri Litiji in v Šentlovrencu v ljubljanski nadškofiji. Zadnja leta se je predvsem pisateljsko udeleževal ob urejanju lista Duhovnost, za Leto svetnikov pa je napisal več člankov o jezuitskih svetnikih. Dolga leta je bil šibkega zdravja, vendar je do zadnjega ohranil neuklonljivo voljo do dela.

Biserni in zlati jubileji mašništva

Iz ljubljanske nadškofije so obhajali letos 60-letnico duhovništva 4 duhovniki: biseromašnik Ciril Milavec, do umika pred komunisti maja 1945 župnik in dekan na Vrhniki in še sedaj delujoči župnik na fari sv. Marte v Moronu v Velikem Buenos Airesu; msgr. Albin Gnidovec v ZDA; v Cerkljah na Gorenjskem živi in še vedno pomaga pri župnijskem delu biseromašnik Valentin Bertoncelj, na Bregu ob Savi pa „pokojninsko“ župnikuje Franc Presetnik.

Letošnjih zlatomašnikov ljubljanske nadškofije pa je šest: V št. Jakobu na Koroškem (Rož) živi in deluje zlatomašnik lazarist dr. Jakob Kolarič, ki si je pridobil neprecenljive zasluge s tem, da je spisal obširen življenjepis dr. Grego-

rija Rožmana, ki ga je izdala celovška Mohorjeva družba. V izseljenstvu živi in še deluje tudi msgr. Alojz Žitko, do begunstva župnik v Trzinu, po taboriščnih letih pa že 29 let v ZDA.

Zlatomašnik Viktorijan Demšar biva v Komendi, kjer je bil dolga leta župnik in dekan; v Dravljah v Ljubljani živi zlatomašnik jezuit Venčeslav Vrtovec, ki je znan tudi po pisateljevanju; v Mariboru še pomaga v dušnopastirskem delu zlatomašnik jezuit dr. Bogumil Remec, vzgojitelj in predavatelj filozofije in dogmatike; na Kolovratu blizu Trojan pa biva nekdanji litijski župnik zlatomašnik France Klobčič.

Jubilante v ljubljanski nadškofiji je na dan praznovanja obiskal škof Lenič, ki je v nagovoru med mašo orisal duhovni lik slavljenca.

V mariborski škofiji so letos 3 biseromašniki: msgr. Anton Tomažič, ki je po dveh kaplanskih mestih v Rušah in na Prihovi že 51 let v žižah pri Slovenskih Konjicah; prof. Lojze Pavlič je po poučevanju v Celju in v Murski Soboti in župnikovanju po različnih krajih sedaj priklenjen na posteljo v Polju ob Sotli; biseromašnik Alojzij Simčič pa še vedno deluje v Mali Nedelji.

Mariborski zlatomašniki so štirje: univerzitetni profesor za filozofijo na Teološki fakulteti v Ljubljani dr. Janez Janžekovič; župnik nad 42 let v Šentlenartu nad Laškim Anton Babič; župnik v Šentilju pod Turjakom Franc Bohanec in v Krškem Bogomir Pušnjak, nazadnje župnik pri sv. Marku niže Ptuja.

Med Slovenci v zamejstvu

V Gorici se je premaknilo

Goriški nadškof Cocolin je na zadnjem letnem sestanku s svojimi duhovniki v daljšem referatu podal poročilo o stanju v nadškofiji in povedal, katere najnujnejše ukrepe misli uresničiti v bližnji prihodnosti.

Napovedal je, da bo v kratkem imenoval posebnega vikarja za Slovence, ki bo imel svojo pisarno na škofiji in tudi najširša pooblastila za urejanje pastoralnega dela med Slovenci. Samo imenovanje vikarja najbrž še ne pomeni popolne spremembe gledanja na narodnostno manjšino, vendar je le velik korak naprej. Odslej bo veliko odvisno od novega vikarja. Dosegel bo toliko, kakršna bo mera njegovega poguma in samostojnih pobud.

Še en praktičen ukrep je napovedal nadškof, s katerim bo škofija tudi dejansko priznala enakovrednost slovenskega jezika: na škofiji bodo vsi napisi dvojezični, italijanski in slovenski. Tudi kot uradni jezik na škofiji bo slovenščina enaka italijanščini. Najvažnejše uradne listine bodo odslej objavljene v škofijskem listu tudi v slovenščini.

Že dolgo deluje v Gorici pastoralno središče za slovenske vernike; nadškof je obljubil, da bo v najkrajšem času tudi pravno ustanovil

župnijo, ki bo zajemala vse Slovence na območju mesta Gorice.

To so ukrepi, ki dajejo upanje za prihodnost. Če bo slovenska skupnost dokazala svojo življenjsko moč z novimi duhovniškimi in redovniškimi poklici, potem se za svoj obstoj ni treba bati.

Sestanek med nadškofom in duhovniki pa ni ostal samo pri tem. Nadškof se je odločil tudi za politično podporo slovenski narodnostni manjšini v Italiji. Predlagal je duhovnikom, naj bi izglasovali posebno resolucijo civilnim oblastem, v kateri naj bi zahtevali popolno zaščito Slovencev v Italiji in vse civilne pravice, ki jim gredo. Resolucijo je sestavila posebna komisija, udeleženci sestanka pa so jo sprejeli z ogromno večino.

„Duhovniki goriške nadškofije, zbrani na občnem zboru, da bi obravnavali verska in pastoralna vprašanja krajevnih Cerkev, so prisluhnili nadškofovemu poročilu in bili seznanjeni, da je razglašen dokument o prenovi škofijske pastoralne službe (škofijske kurije). Ker jim je pri srcu, da se v skupnosti vsi počutijo enaki v pravicah in dolžnostih, sporočajo, da so z uresničenjem prenovne škofijske kurije želeli tudi formalno priznati navzočnost jezika in vloge slovenske skupnosti znotraj škofije in njenih službenih struktur. Pri tem želijo, da bi podobno kot škofijska tudi državna skupnost priznala manjšini tista jamstva, ki naj ovrednotijo in zagotovijo vsestranski napredek slovenske skupnosti v Furlaniji - Julijski krajini.“

Misijonska poslanica Pavla VI.

Spodbuda k sodelovanju je osnovna misel poslanice, ki jo je zdaj že rajni papež Pavel VI. izdal za letošnji misijonski dan, 22. oktober.

V 1. delu poudarja, da je glavni namen vsega dela Cerkve širjenje evangelija in evangelizacija, ne pa delo za civilizacijo tretjega sveta. Treba je sicer pomagati narodom pri njihovem razvoju, vendar tako, da bodo vedeli, da ta pomoč izhaja iz evangelija in hoče biti izraz vere in ljubezni do Kristusa. Drugače utemeljevana pomoč bi mogla ostati brez zahvale Bogu.

Zato naj bi bile vse Cerkve, nove in stare, v misijonskem pogledu dejavne. Zavedati se morajo nujnosti evangelizacije in pri njej sodelovati tudi zato, ker je Cerkev po naravi misijonarska. V ta namen naj vsaka krajevna Cerkev podpira papeške misijonske družbe, ki so „privilegirano sredstvo za misijonsko dejavnost“. Sredstva, ki se zberejo na misijonsko nedeljo, so razdeljena po vseh misijonskih deželah.

Papež na koncu opozarja, naj se prizadevanje za misijone vključi v prenovljeno pastoralno delo po škofijah. Pomembno delo mu je namreč določil že II. vatikanski koncil. Večja pomoč misijonom bo mogla v zadostni meri odgovarjati na prošnje

in potrebe misijonov v sedanjem času. Verniki se morajo zavedati misijonske odgovornosti in temu primerno v Cerkvi delovati.

Služba na meji življenja

Služba na meji življenja pomeni za nas, da pomagamo bližnjemu tako umreti, kot umira kristjan. Njegova smrt mora pomeniti prehod v srečnejše življenje, odhod v božjo bližino, poveličanje Boga. Tako je dejal pred kratkim prof. Hans Hirschmann, nemški jezuit, na zborovanju katoliških bolniških strežnikov in strežnic v Mainzu.

Hirschmann je zastopnikom zveze, ki ima v Zahodni Nemčiji okoli 2000 članov in članic, opredelil smrt kot zadnji korak iz zemeljske ute snjenosti, sedanje omejenosti v veliko svobodo. To je zadnja in odločilna priložnost, da človek da svojemu življenju veliki smisel: služiti Bogu.

Naš bližnji pa potrebuje v tej veliki uri našo pomoč. Nihče ne želi biti sam, vsakdo si želi, da bi mu stali ob strani. Posebno rad vidi ob sebi sorodnike, znance, prijatelje, redovne sestre in duhovnika. Ni pa prav, če se pri tem zatekamo le v razne liturgične obrazce. Pomembne so tudi besede, ki izražajo osebno mnenje, spodbudo, pričevanje naše vere v onstranstvo, v božjo dobroto in v božje vodstvo vsega.

Preprosti in nerazviti narodi, ki živijo še zelo z naravo, čutijo, da je smrt nekaj velikega. Zato spremljajo odhod človeka z ljubeznijo in vero. Sodobni ljudje pa umirajočega človeka osamijo, ga prepustijo, da „konča svoj tek“ v ozračju, ki ni vredno človeka.

Verska nestrpnost sovjetskega režima

Moskovski dnevnik Izvestja je julija objavil sporočilo, da je prepovedano vnašati verske knjige in liste v Sovjetsko zvezo. Tudi se ni treba nadejati, pravi sporočilo, da bi se ti „carinski“ predpisi kaj spremenili ob prihodnjih olimpijskih igrah 1980. Dnevnik pripominja, da si razne misijonske družbe prizadevajo spraviti čim več verskega tiska v Sovjetsko zvezo, zlasti velja to za knjige sv. pisma. Prizadevajo si tudi za razpečavanje takega „protisovjetskega gradiva“ po državi. Svojo nezakonito dejavnost želijo v času olimpijskih iger še okrepiti.

Arrupe na Madžarskem

Julija letos je jezuitski vrhovni predstojnik pater Arrupe prvič lahko obiskal sobrate na Madžarskem. V Budimpešti se je pogovarjal tudi s predstavniki madžarske vlade, v Makkosmariji se je srečal s 60 jezuiti, v Pannonhalni je obiskal 18 priletnih bratov in se pogovarjal s kardinalom Lekajem. Jezuitje na Madžarskem niso priznani kot redovna skupina in le malo jih more izvrševati duhovniško službo.

Potrjen lurški čudež

Po 8 letih pregledov in posvetovanj, ko so različne zdravniške komisije skrbno preiskovale primer Francoza Sergija Perrina, ki je v maju 1970 v Lurdu ozdravel od mrtvouda in skoraj popolne slepote, so se vsi strokovnjaki zedinili v sklepu, da njegovega primera medicinsko ni mogoče razložiti. Njegovo ozdravljenje je bilo „popolno, nenadno in trajno“. Škof iz Anversa je junija 1978 razglasil, da gre tu za čudežno ozdravljenje. Od okrog 5000 ozdravljenj v Lurdu ali v zvezi z lurškim romanjem, ki so jih ugotovili zdravniki (od mnogih tisočev, ki so se javili zdravniški komisiji, češ da so ozdraveli, pa njihovega primera niso preiskovali do konca), je cerkvena oblast razglasila za čudežna 64.

Okoli 60.000 bolnikov pride vsako leto v Rim, romarjev pa je prišlo lani 4 milijone.

Preganjanje Cerkve v Ekvatorialni Gvineji

Po poročilih, ki zadnje čase prihajajo iz Gvineje v Kamerun, se je zadržanje oblasti do katoliške Cerkve v zadnjih mesecih zelo poslabšalo. Od 450.000 prebivalcev je bilo, odkar vlada Macio Nguemo, ubitih nad 15.000, 50.000 pa jih je ušlo čez mejo. Škof iz kraja Santa Isaabel je bil izgnan že 1970, škof iz mesta Baga leta 1972. Njegov naslednik, apostolski administrator Obata, je z 20 domačimi katoliškimi duhovniki izginil v ječi. Škofa iz Malaba so men-

da ustrelili 14. septembra 1976 na stadionu. Od 21. septembra 1976 je prepovedan vsak verski obred, tudi krst in pogreb. Celo pogovor z duhovikom velja za nezakonito dejanje.

V deželi, kjer je 80 odstotkov prebivalcev katoliške vere, je oblast ukazala, da morajo otroke učiti delati križ „v imenu očeta Macia Nguema“. Na oltarje morajo napisati vladarjevo ime in njegovo sliko obesiti v cerkvi. V deželi naj bi bilo še okoli 30 domačih duhovnikov in eden 80 let star nizozemski duhovnik.

Domači škofje v Afriki

Najnovejša statistična poročila pravijo, da je med voditelji katoliških škofij na afriški celini že 70 odstotkov domačinov (237). Še pred 7 leti je vodilo afriške škofije 124 domačinov in 152 škofov iz drugih celin. Od 237 domačih škofov jih je 220 iz svetne duhovščine in 17 iz vrst redovnikov. Od 94 tujih škofov, ki vodijo afriške škofije, pa je 90 redovnikov in le 4 iz vrst škofijskih duhovnikov.

V Afriki je danes 50 nadškofij, 276 škofij, 9 apostolskih vikariatov, 13 apostolskih prefektur, 2 apostolski administraturi in ena samosvoja opatija.

Knjiga o verski brezbriznosti

Papeško tajništvo za neverne, ki ga vodi dunajski kardinal König, je nedavno izdalo knjigo o verski brezbriznosti. 12 strokovnjakov iz filozofije, sociologije, zgodovine, psiho-

logije in teologije v njej na 258 str. obravnava ta pojav sodobne družbe, ki je pomanjkanje zanimanja za vero in duhovnost.

Jezuit Giuseppe de Rosa poudarja, da je današnja verska brezbriznost posledica sekularizacije, ki prežema sodobno mestno in industrijsko civilizacijo. Nekateri se bojijo, da bo zaradi nje vera izginila, a se motijo. Vera se bo spet razširila, vendar v novih oblikah, ki bodo tej civilizaciji primernejše kot sedanje.

V naši družbi, pravi Gianfranco Morra, bo moralo priti do novega odkritja duhovnih in verskih vrednot, morda ob hudih katastrofah. Gerard Defois pojasnjuje versko brezbriznost z vidika dušnega pastirstva in kaže zlasti na skupnostni značaj tega pojava, na to, da je brezbriznost sodobnemu človeku kar nekako všeč in da brezbriznež živi predvsem zase in je usmerjen zlasti vase. Robert Faricy pravi, da je brezbriznost pomanjkanje jasne zavesti o vrednosti vere.

3 poglavja obravnavajo versko brezbriznost pri vernikih velikih nekrščanskih veroizpovedi. Najprej pri islamu, ki je vedno manj enoten in vedno manj vera političnih ter izobraženih krogov. Postaja pa bolj kot vera nekaka ideologija ljudskih množic. Tudi pri hindujcih izginja dosedanja čustvena zavzetost za tradicionalno vero in na njeno mesto stopa verska brezbriznost. Za brezbriznost pri budistih ni primerne študije. Za japonska mesta pravijo, da je med 20. in 40. letom polovica budistov versko brezbriznih.

KJE JE KAJ

Leto XVI

Oktober-november 1978

UVODNIK

Papež Janez Pavel I. je novi vrhovni pastir
Cerkve 577

RAJNI PAPEŽ PAVEL VI.

Lik rajnega papeža Pavla VI. 583
Iz oporoke sv. očeta Pavla VI. 587
Slovenski škofje o papežu Pavlu VI. 588

VERSKI ČLANKI

Naši verski običaji po družinah in v skup-
nosti (Božidar Bajuk) 592
Molitveni namen za oktober in november
(P. B. in Jože Roblek) 599
Misijonska nedelja (Franc Sodja) 603
Iz Izpovedi sv. Avgušтина 605

NAŠA VPRAŠANJA

Ob 60 letnici (Miloš Stare) 607
Spomin na škofa Rožmana (Karel Mauser) 609

SODOBNA VPRAŠANJA

Od krščanstva do brezboštva (Alojzij Stare) 611
Otrok iz epruvete (Družina) 615

RAZNO

Sedež v vlaku (Vinko Brumen) 618
Še o Marijinih porodnih bolečinah (Kuko-
vica) 620

LEPOSLOVJE

Vsesvetna pesem (Milena Merlak) 602
Župančič: Vprašanja; Skoz telefon ... 617, 629
Tihomorsko poletje na gozdnem izseku (Vla-
dimir Kos) 620
Izseljenci (Johan Bojer — Božo Vodusek) . 624

NOVI KNJIGI

Mauser: Zemlja sem in večnost (Mirko
Kunčič) 620
Mauserjev „Sin mrtvega“ v francoščini
(Martin Jevnikar) 621

NOVICE

Med nami v Argentini 630
Novice iz Slovenije 633
Slovinci v zamejstvu 636
Svetovne novice 637

Pregovori o mladosti

Mladina novi svet preveč čišla, starega pa zanemarja. (slovenski)

Kdor za mladih dni ne skrbi, v starosti trpi. (slovenski)

Bilo bi čudovito, če bi mladost znala vse, kar zmore, in starost zmogla vse, kar zna. (burmanski)

Mladost veruje v mnoge reči, ki so zmotne, starost dvomi v mnoge reči, ki so resnične. (francoski)

Mlada kri mirno ne stoji. (slovenski)

Če hočeš graditi visoko, moraš kopati globoko. (mongolski)

Danes upaš, jutri ne upaš več, pojutrišnjem si že star. (holandski)

April in maj dajeta moko za vse leto. (španski)

DUHOVNO ŽIVLJENJE

je slovenski verski mesečnik, ki ga izdaja konzorcij (msgr. Anton Orehar); urejuje uredniški odbor.

Editor responsable: msgr. Antonio Orehar — Ramón L. Falcón 4158, 1407 Buenos Aires, Argentina.

Registro de la propiedad Intelectual
No. 1.313.507

Tiska Vilko s.r.l., Estados Unidos
425, 1101 Buenos Aires, Argentina.

POVERJENIKI

ARGENTINA: Dušnopastirska pisarna, Ramón L. Falcón 4158, Buenos Aires.

ZDA: Rev. Julij Slapšak, 6019 Glass Ave., Cleveland, Ohio 44103, USA.

Slovenska pisarna, Baragov dom, 6304 St. Clair Ave., Cleveland 3, Ohio 44103, USA.

KANADA: Ivan Marn, 131, Treeview Drive, Toronto 14, Ontario, Canada.

TRST: Marijina družba, Via Risorta 3, Trieste, Italia.

ITALIJA: Zora Piščanec, Riva Piazzutta 18, Gorizia, Italia.

AVSTRIJA: Naročnino pošiljajte Mohorjevi družbi v Celovec.

NAROČNINA

Letna naročnina v Argentini in obmejnih državah je 8.000 pesov; v ZDA in Kanadi 12 dolarjev; v Avstriji 200 šilingov; v Italiji 8.000 lir; drugjeprotivrednost dolarja.

DENARNA NAKAZILA NA NASLOV:

Antonio Orehar, Ramón Falcón 4158, 1407 Buenos Aires, Argentina.

Zunanja oprema in stalna zaglavja „Duhovnega življenja“ in „Božjih stezic“: Stane Snoj.

